

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

AABENRAA STATSSKOLE

ÅRSSKRIFT

Maj 1949

Skolens bomærke forestiller skibet »*Industria*« (= ved driftighed, energi, iver, vedholdende flid). Det er tegnet i 1923 af tegneren *F. V. Hansen* paa grundlag af en farvelagt tegning fra 1803, udført af en *matros* om bord paa »*Industria*«, der tilhørte *capt. Fester Fischer* af Aabenraa. Matrosens tegning er siden skolens jubilæum i skolens eje.

AABENRAA STATSSKOLE

ÅRSSKRIFT

Maj 1949

INDHOLD

Religion i mellemskole og gymnasium, foredrag for forældremøde	
Arsberetning	side 5
1948 ved adjunkt H. Kleener...	» 21

Religion i mellemskole og gymnasium

Når jeg skal fortælle Dem lidt om religionsundervisningen i mellemskolen og gymnasiet, kan det — på grund af fagets uhyre omfang og dets vanskelige stilling rent undervisningsmæssigt — kun blive visse hovedsynspunkter, jeg kommer til at beskæftige mig med. Jeg må også straks til indledning gøre opmærksom på, at faget religion af sin udøver kræver en meget stor erfaring både af pædagogisk og personlig art, og da jeg kun har undervist i faget i få år, mangler jeg i høj grad denne erfaring og dermed den autoritet, som ville være ønskelig ved en lejlighed som denne.

Faget religion indtager — i al fald i den højere skole i Danmark — en særstilling, og det af mange grunde. Det er et såkaldt outsider-fag. På timeplanen er det et af de mindste. Der gives ikke karakterer, og der holdes ikke eksamen i faget. Det kan være farligt for underviseren, da offentligheden flere gange har blandet sig i undervisningsformen og søgt at fjerne læreren, hvis hans religiøse opfattelse var afvigende fra forældrenes indstilling. Mens der i samtlige andre fag er inspektion, hvorigennem undervisningsmyndighederne kan føre en vis kontrol med undervisningen og sikre en vis standard og ensartethed, gælder dette ikke for religion. Der klages ofte fra religionslærernes side over disciplinære vanskeligheder. Det er svært at opretholde disciplinen, når to for dens opretholdelse så vigtige faktorer som karakterer og eksamen mangler. Der klages også ofte over, at det er et udbredt onde, at eleverne benytter sig af religionstimerne til at forberede sig til andre fag, hvor karakterer spiller en afgørende rolle. Klagerne går ofte ud på, at eleverne enten laver ballade i timerne eller i bedste fald sover, uden at det er muligt for læreren at vække deres interesse for faget. Det har derfor ofte været diskuteret, om man skal indføre karakterer og eksamen i faget eller helt afskaffe det. De vil altså kunne forstå, at de krav, der stilles til læreren i dette fag, er vidt forskellige fra de krav, der stilles læreren i andre almindelige undervisningsfag. Det er et fag, hvor forældrene ofte viser betydelig større interesse for sko-

len, end de almindeligvis gør for andre fags vedkommende. Visse sekter foretrækker et og forarges over noget andet, og når man i en klasse gennem eleverne kan have flere sådanne indbyrdes sridende sekter repræsenteret, vil det selvfølgelig være umuligt at kunne gøre alle tilpas. Derfor er det også bestemt, at elever efter deres hjemms ønske kan fritages for faget. En anden gammel strid er denne, om læreren uden at vise sin egen indstilling — fordomsfrit og neutralt — skal meddele sin undervisning, eller om man skal kræve, at han overtager en forkynders rolle og gør sin religionsundervisning til en forkyndelse på linje med den, der foregår i vore kirker. Jeg skal senere vende tilbage til dette spørgsmål; dette blot for at give Dem et lille indtryk af de særlige problemer, der knytter sig til dette fag, og den vanskelige stilling, en religionslærer ofte kan se sig selv anbragt i.

Når jeg skal give en fremstilling af religionsundervisningen, vil De altså kunne forstå, at det under de givne forhold — med den store frihed, der overlades de enkelte lærere — ikke vil blive en fremstilling, der dækker over faget i al almindelighed, men kun kan blive en redegørelse for min egen undervisning i faget. Stoffet, der vælges, og måden, der undervises på, afviger fra skole til skole. I fuld forståelse af fagets art og undervisningens kår er de ministerielle bestemmelser da hidtil også gået ud på at give underviseren så frie forhold som muligt.

Der gives religionsundervisning både i mellemskolen og gymnasiet, og da vilkårene er saa vidt forskellige i de to afdelinger, er det rimeligt at omtale dem hver for sig. Jeg vil tage mellemskolen først, da problemerne her ikke er overdrevent store, og det hele — i al fald indtil 4. mellem — ligger i en nogenlunde fast form overalt i landet.

De formelle krav, der stilles til undervisningen i mellemskolen, går i bred almindelighed ud på, at eleverne skal indføres i kristendommens elementære grundbegreber, og det vil stort set sige, at der skal undervises i Gammel Testamente og Ny Testamente. Det er ofte blevet sagt, at disse ting er alt for vanskelige for børn, — at de tankemæssige vanskeligheder, religiøse begreber kan afstedkomme, ikke egner sig for børn i alderen 11—15, men først hører hjemme paa et mere fremrykket alderstrin. — Det bliver her først og fremmest et spørgsmaal om takt og forstaaelse fra lærerens side. Det er ofte diskuteret, hvor vanvittigt det er at lade børnene terpe salmevers, hvis indhold går over deres forstand, og det samme er blevet sagt om åndløs udenadslæren af katekismusstof. I betragtning af, hvor afgørende for det enkelte menneskes liv dets stilling til religionen kan og bør være, siger det sig selv, at man netop i barneårene må være uhyre forsigtig

med — dels ikke at slå noget værdifuldt i stykker, og dels ikke — hvad der er mindst lige så vigtigt — i lutter retroende iver at gøre eleverne sløve og ligegyldige over for alt, hvad der hedder religion.

Formålet med undervisningen i mellemskolen må være det at give børnene en i enhver henseende redelig fremstilling af kristendommens historiske baggrund, d. v. s. Gl. Testamente, og en indføring i de vigtigste tanker og fortællinger i det Ny Testamente, men givet paa en sådan måde og ved benyttelse af sådanne hjælpemidler, at elevernes interesse holdes fangen, at de indser, at det er problemer, der angår hvert enkelt menneske nu og her, og at hver enkelt må tage stilling til disse problemer.

I diskussionen om berettigelsen af religionsundervisning for børn er det — i al fald fra kirkelig side — ofte blevet fastslået, at man her har en lejlighed til at fastlægge en vanemæssig indstilling over for kristendommen, som for manges vedkommende senere hen i livet kan blive den redningsplanke, der holder dem oppe i det ubegribelige kaos, som livet nu engang er. Barnetroen er jo ofte det ord, der sættes i centrum i den kirkelige forkyndelse, og meningen hermed er den, at det tillidsfulde forhold, barnet står i til forældre og omgivelser, skal overføres på dets forhold til Gud og så vidt muligt bevares livet igennem. I den forbindelse citeres ofte skriftens ord: »Den, som forarger en af disse små, som tror på mig, ham var det bedre, at der var hængt en møllesten om hans hals, og han var sænket i havets dyb«¹. Hertil vil jeg for det første sige, at gode vaner naturligvis er uvurderlige, og at den, der kan bevare sit gudsforhold, sådan som han modtog det gennem barnetroen, har fået et ståsted og en ballast, som andre ofte må misunde. Men — og det ønsker jeg at sige så tydeligt som muligt — aviser, radio, foredragsholdere og populærvidenskabelige skribenter har i de sidste årtier drøftet og diskuteret disse forhold for åbent tæppe og på en sådan måde, at offentligheden er blevet klar over, at Nye Testamente og dermed kristendommen vrimler med problemer af forskellig art, hvoraf nogle tilsyneladende er uløselige. Også den lange strid mellem videnskab og tro har gjort sit til at sprede tvivlen, og naar man fra kirkelig side klager over manglende tilslutning til gudstjenesterne, er det vel et tegn på samme faktum. Ikke at jeg her vil drage nogen parallel mellem kirke og skole; jeg skal senere komme nærmere ind på dette, idet jeg mener, at kirkens og skolens opgave ikke er den samme. Men altså under de for tiden givne forhold, hvor så at sige alt problematiseres — eller for at citere den græske filosof Heraklit — alt flyder — må det være klart, at man hverken kan eller bør undgå de vanskelige-

der, der rent historisk er knyttet til kristendommens opståen og til selve Jesu person.

Hvad undervisningen i G. T. angår, så går bølgerne ikke så højt her, selv om der dog fra tid til anden kan være røre. Det er jo ikke så mange år siden, visse forældrekredse forsøgte at få fjernet en lærer, der i god overensstemmelse med sandheden fortalte børnene, at G. T. indledtes med to vidtforskellige skabelsesberetninger, hvad jo enhver ved selvsyn kan overbevise sig om. Det faldt disse forældre for brystet, at læreren hermed indirekte undergravede børnenes tro på, at biblen var Guds ord, og at hvert ord i den hvilede på guddommelig åbenbaring. — Jeg kan dog oplyse Dem om, at læreren stadig fungerer i sit embede.

Det er for læreren langt lettere at undervise i G. T. end i N. T. Gammel Testamente er jo den største og mest righoldige samling religiøse tekster, vi overhovedet ejer. Vi kan her inden for den jødiske kultur følge den religiøse udvikling gennem næsten 1500 år, og det vel at mærke i en kultur, hvor religionen gennemsyrrer dagliglivet på en sådan måde, at ingen kultur kan opvise mage til. Mange tilrettelægger nu deres undervisning i G. T. ud fra dogmet om, at G. T. maa betragtes ud fra N. T.'s synsvinkel, d. v. s., at man skal vurdere G. T. ud fra N. T., og vise, hvordan de religiøse forestillinger i G. T. efterhånden udvikles og højnes for tilsidst at føre over til kristendommen. Jeg må her med det samme fremhæve, at jeg ikke deler dette synspunkt og mener, at det paa visse områder er fundamentalt forkert. Bortset fra visse store profetskikkelser, viser G. T. jo netop, hvor radikal en omvæltning Jesus afstedkom, og jødernes reaktion over for hans forkyndelse taler jo sit tydelige sprog om forskellen. Vi finder i G. T. vidt forskellige anskuelser, der ikke kan samles under een hat; de færreste har vist anelse om, hvor righoldig en skat vi ejer i G. T. Undervisningen i dette stof lider selvfølgelig under det ringe timetal, der står til lærerens rådighed, og det kan naturligvis blive tilfældigt, hvilket stof han ønsker at gøre mest ud af.

Man kan jo diskutere, med hvilket udbytte vi underviser i de gamle jødiske fortællinger, hvis historiske troværdighed ofte er mere end tvivlsom. Hertil må det for det første bemærkes, at fortællingerne i sig selv er af høj poetisk værdi og fortalt med en sådan kunst og dramatik, at eleverne umiddelbart føler sig grebet af skønheden i dem, endvidere, — hvad der er vigtigere — at det er umuligt at forstå den jødiske religion uden at kende disse sagn, og hvis man ikke forstår den jødiske kultur, vil man mangle den elementære baggrund til forståelsen af Jesu forkyndelse og den skæbne, han led.

Højdepunktet i G. T. er ubestrideligt de store centrale profet-skikkelser, der med livet som indsats på samme tid forsøger at åndeliggøre den jødiske religion og at kæmpe en social kamp for retfærdighed og fordragelighed. Den tid burde ikke være fjern, hvor man lod navne og remser ligge og i stedet forsøgte at få eleverne til at forstå de berømte profetord: »Det er sagt dig, menneske, hvad der er godt, og hvad Gud kræver af dig; hvad andet end at øve ret, elske godhed og vandre ydmygt med din Gud«. Kan vi blot lære eleverne det, er der meget, vi roligt kan lade ligge — og da ganske særligt, hvis man også kan få eleverne til at efterfølge profetens ord.

Når vi kommer til N. T., er det jo, tampen begynder at brænde. Det er her, de store lidenskaber udløses, og de voldsomme diskussioner står. Jeg vil gerne ganske kort påpege, hvordan vi står rent historisk, for at De så selv kan afgøre, under hvilken form De synes, der bør undervises.

For det første er der adskillige gange blevet sat et spørgsmålstegn ved selve det historiske vidnesbyrd, om Jesus overhovedet har eksisteret. Det vil altså sige, at man forsøger at udmarve kristendommen indefra ved at hævde, at Jesus er en opdigtet person. Herhjemme har jo navnlig Georg Brandes gjort sig til talsmand for denne opfattelse. Nu har det de sidste 80 år med mellemrum været mode at tage livet af de bibelske skikkelser. Moses må ca. hvert tyvende år finde sig i at blive fjernet fra historiens skueplads for derpå ret hurtigt at blive trukket ind på den igen. For tiden er det profeten Jeremias, som visse forskere forsøger at komme til livs. Om han overlever det, kan endnu ikke med bestemthed siges. Men Jesus har altså også måttet stå for skud. I dag er der vel næppe een ansvarlig forsker, der betvivler Jesu eksistens, men angrebene har ført diskussionen over på en helt anden front. Det er blevet klart, at vi savner ethvert autentisk ikke-kristent bevis for Jesu eksistens, og det har fået forskerne til at undersøge, hvorledes det da forholder sig med de kristne beviser, og det er her, den store diskussion står i dag. Langt de fleste forskere mener, at selv de kristne vidnesbyrd er behæftet med usikkerhed, ikke om Jesu eksistens, men om opfattelsen af hans person og lære. Der er udstrakt enighed om, at evangelierne er af forholdsvis sen dato; det ældste sættes til ca. 70, og det yngste til et sted mellem 100 og 120, altså 75—100 år efter Jesu død. Der er ligeledes udstrakt enighed om, at vi mangler direkte øjenvidneskildringer, da evangelierne er af saa sen dato, og forfatterne ikke altid er identiske med dem, den kirkelige tradition har tilskrevet dem. Hele det synoptiske problem er under debat, d. v. s. spørgsmålet om oprindelse og udformning

af Matt., Markus og Lukas, der for store deles vedkommende er så enslydende, at der må have foreligget afskrift, så vi ikke kan tale om tre selvstændige vidnesbyrd. Jeg skal ikke trætte Dem længere med disse faglige spørgsmål, men De må kunne forstå, at det hele kommer under debat, når man mener at kunne fastslå, at evangelielitteraturen er af forholdsvis sen dato. Der vil da have været mulighed for systematisk behandling ud fra et bestemt formål. Man kan mere eller mindre ubevidst have givet Jesu ord en drejning, der måske ikke er hjemmel for. Der kan i mellemtiden mellem Jesu død og den skriftlige udformning være opstået visse traditioner, som man ville underbygge ved at henvise dem til Jesus — måske uden historisk ret — ganske på samme måde, som jøderne i tidens løb udvidede Mose-loven, men stadig tillagde Moses den for at give lovene større autoritet. Der sættes i dag i den nytestamentlige forskning spørgsmålstegn ved jomfrufødselen, ved fødselen i Betlehem. Man spørger, om Jesus overhovedet har opfattet sig selv som Guds Søn i enestående forstand. Der sættes spørgsmålstegn ved underne og ikke mindst ved beretningen om Jesu opstandelse og himmelfart, ikke blot på grund af disse begivenheders særlige art, men lige så meget på grund af selve overleveringens ofte tvivlsomme værdi.

Det vil falde helt uden for rammerne her at komme ind på en redegørelse for disse specielle spørgsmål, der hver for sig er så fulde af sprængstof, at lidenskaberne let bliver vakt. Men når nu alle disse spørgsmål offentligt drages ind i diskussionen og dermed problematiseres, kan De forstå, at den enhedsopfattelse, som man gerne ser bevaret, ikke er så let at opretholde. Spørgsmålet for underviseren bliver da, om han skal oplyse eleverne om disse forhold eller gå udenom dem som katten om den varme grød. Det har i al fald mere end een gang vist sig, at det kan være farligt for læreren at gå ind på disse problemer. I visse kredse eksisterer stadig den indstilling, der kom til udtryk i det historiske møde i København, hvor Indre Missions leder, Vilhelm Beck tordnede til de teologiske professorer: »På knæ for biblen, professorer«. Det er ikke tilladt at betragte biblen på samme måde som andre historiske kildekrifter. Det er vist samme indstilling, der i dag har fået Indre Mission til med følelig virkning at boykotte universitetet i Aarhus, hvis teologiske professorer har en efter Missionens mening for frisindet indstilling. På dette punkt er det min afgjorte mening, at selvfølgelig skal disse spørgsmål frem i klassen og gennemdrøftes. Det ville jo være uærlighed og uanstændighed at fortie disse ting for at opretholde en kunstig dogmatisk opfattelse, der forbigår væsentlige ting, fordi de ikke passer i systemet. Man må gøre eleverne opmærk-

somme på, at biblens skrifter er såre menneskelige produkter og derfor behæftet med såre menneskelige fejl. Det er blevet sagt, at Luther i sin tid nok afskaffede een pave, men indførte en ny: biblen. Og der er så meget sandt deri, at det i dag, mere end 400 år siden Luthers indsats, betragtes med mistænksomhed, hvis man nærmer sig det Ny Testamente med hele det kritiske apparat, som historieforskningen i tidens løb — og i høj grad takket være Luther — har stillet til forskernes rådighed.

Nu kan De jo så med god ret spørge, om det da skal være den slags diskussioner, der skal udfylde religionstimerne. Hertil vil jeg svare: selvfølgelig ikke. Det er i al fald ting, der først hører hjemme i 4. mellem — og det endda ikke altid; der er jo som bekendt stor forskel på selv parallelklassers udviklingstrin; men under alle omstændigheder må man ikke sno sig udenom, hvis elever spørger direkte, og det vil der erfaringsmæssig altid være nogen, der gør.

Undervisningens hovedformål bør i mellemskolen selvfølgelig stadig være at give eleverne så megen kendskab til biblen, som tiden og elevernes udviklingstrin muliggør, men uden at stikke noget under stolen. Der er mange mennesker, for hvem det er gået sådan, at de i deres skole har fået forkyndt en dogmatisk bogstavtro kristendom, som senere hen er blevet slået helt i stykker af den offentlige diskussion, der står om de ovennævnte problemer, og her vil jeg påstå, at det er bedre, at disse ting kommer frem til debat i skolen, så at den faktiske og saglige historiske kritik ikke udnyttes i propagandamæssig henseende, og man samtidig kan fremdrage de virkelige værdier, som ingen historisk kritik hverken kan eller har forsøgt at rende over ende. Her kan jeg fremhæve bjergprædiken. Det ville være bedre både for det enkelte menneske og for den hele verden, om man beflittede sig på ved eksempel og i ord at efterkomme bjergprædikenens moralske ideal fremfor at lægge vægten paa dogmatiske spekulationer, hvorom der jo alligevel hersker den vildeste uenighed.

Med hensyn til gymnasiet mener jeg, at det ligefrem er et krav, læreren bør stille sig selv, at han giver eleverne oplysning om N. T.'s tilblivelseshistorie, og så snart det gøres, er diskussionen om de ovennævnte problemer i gang og skal være i gang. Nu har eleverne nået et sådant alderstrin, at de ikke alene kan forstå tingene, men også bør have dem at vide. Men medens undervisningen i mellemskolen ligger nogenlunde fast, og i al fald genstanden for undervisningen ligger fast og skal gøre det, stiller sagen sig helt anderledes for gymnasiets vedkommende. Hvad der end kan siges om religionens nuværende stilling i gymnasiet, har den et stort privilegium, nemlig friheden. Hvad man måske

af naturlige grunde ikke kan faa for de andre humane fags vedkommende i en eksamensskole, det har man her. Læreren har fuld frihed til selv at vælge det stof, der passer for ham, den undervisningsform, der falder ham naturlig, uden at han behøver at tage hensyn til eksamenskrav og karakterer. Hvor frit man går til værks, kan man overbevise sig om ved at gennemgå de forskellige gymnasiers læseplaner. Der er ikke to, der er ens.

Der rettes jo for tiden baade fra skolens egne og fra talrige andre sider hårde angreb mod gymnasiet, der, hvis man skal tro angrebene — og det er der ingen grund til ikke at gøre — er kommet så langt ud i eksamensjageri og karaktervanvid, at skolens hovedformål — at selvstændiggøre og modne eleverne og vække deres interesse — i nogen grad glider i baggrunden. På dette ene punkt kan religionsundervisningen i gymnasiet melde hus forbi. Der gives ingen karakterer; der gives ingen lektier for, og der holdes ikke eksamen i faget.

Det er vist almindeligt, at man betragter det som religionslærerens opgave at give eleverne positive kundskaber om kristendommen og kirken, og bag dette syn står den ministerielle bekendtgørelse, der siger, at formålet for religionsundervisningen skal være at oplyse og belære eleverne i bibelkundskab, kirkehistorie og kristelig etik. Vore gymnasieelever tilhører folkekirken og bør derfor kende kirkens tro, sådan som den i tidens løb har udviklet sig. På denne måde kommer religion for så vidt til at ligge på linie med skolens andre humane fag. Men selvom en sådan betragtning i første omgang kan se bestikkende rigtig ud, kan det blive meget vanskeligt at praktisere denne undervisningsform under den eksamensløse ordning. Når man ikke kan gribe til midler som lektielæsning og overhøring, er det uhyre svært at give eleverne et virkeligt fond af historiske kundskaber. Det er formodentlig også med henblik på dette forhold, at man har ladet bekendtgørelsen slutte således: »Med hensyn til undervisningsmåden og valget af undervisningsstoffet i det enkelte har lærerne i øvrigt fuld frihed, idet rettesnoren for deres valg alene skal være hensynet til, hvad der efter deres bedste skøn egner sig mest til at vække og fængsle deres elevers interesse«.

Hvad egner sig da bedst til at vække elevernes interesse? Man vil hurtigt erfare, at det almindeligvis ikke er de rent historiske ting, men at det er noget ganske andet. Det kan have sin interesse at høre om de forskellige retninger i kirkens historie, men først når læreren opgiver det historiske synspunkt som det ledende og tager personligt på tingene, kan han virkeligt fængsle de unge elever. Man kan for så vidt godt sige, at religionstimen herved bliver til undervisning i livsanskuelse. Hvis man forsøger at nå ind

til de grundbegreber, de religiøse grundspørgsmål, der ligger bag de skiftende kirkelige rørelser, med andre ord til de fælles evige, fundamentale spørgsmaal, kan man være sikker paa, at eleverne bliver vågne og aktivt interesserede i undervisningen. Man må jo huske på, at det netop er i denne alder, problemerne står skarpest. Senere hen får man jo mere fedt på nerverne og affinder sig bedre med kompromisser.

Alle vegne møder ungdommen krav, krav om yderligere faglig kunnen, større færdigheder, bedre eksaminer o. s. v., o. s. v., og selvfølgelig må der stilles krav, men det må være sådanne krav, at de kan honoreres, uden at der sættes noget over styr, der er mere væsentligt. Midt i fagenes paradenumre trænger vi til et sted, hvor vi kan samle os til overblik over mangfoldigheden, hvor vi har tid til, som Sibbern sagde, at »vorde stille«, og besinde os på livets og dødens store spørgsmål. Hertil bør efter min mening religionstimen benyttes.

Vi oplever jo i dag, at alle kredse forenes i at forkynde kulturpessimisme, krig, brutalitet, ufordragelighed, klassekamp og racehad hører til dagens orden. Krig og kaos har sat deres tunge stempel på den hele verden og ikke mindst på det Europa, hvis kultur er blevet lovprist i så høje toner. Mand og mand imellem taler man om den kommende krig nærmest som en uundgåelig nødvendighed og er samtidig klar over, at en sådan krig — med de våben, der vil blive anvendt — vil betyde Europas endeligt. En sådan verden giver man i arv til den nye generation. Man gør det ganske vist med en dårlig samvittighed, men der er mærkværdigt få, der gør noget for at bedre deres samvittighed. Man skriger op om, at Europas kultur er i forfald, samtidig med, at man indrømmer, at det bedste i Europas kultur har to rødder: Grækenland og Palæstina. Det ville jo være nærliggende, at man så forsøgte at forny den indflydelse, som disse to lande vitterligt har haft, men det er der tilsyneladende ingen, der tænker på. Man ofrer i Gymnasiet kun 1 ugentlig time til religion og oldtidskundskab, mere har man ikke tid til, for der er vigtigere krav at efterkomme. Det er dog en selvmodsigelse, så det batter noget. Hvad gøres der egentlig udenfor de konfessionelle kirker for at opdrage de unge til nu og da at blive for alvor ensomme med sig selv og orientere sig over liv og død? Man overlader skolen 1 time om ugen, for mere tid er der ikke, og der er andet, der er mere væsentligt. Der er ikke noget, der kan blive mere farligt og overfladisk end det dannelsesideal, der efterhånden er blevet knæsat, og det er måske dybere set det, der har — i alt fald en væsentlig del af skylden for den misere, Europa nu befinder sig i. Jeg kan her ikke lade være med at minde om en lille enfoldig historie,

som Anker Larsen et sted fortæller. Det er en gammel gårdmand, der ligger for døden. Han kalder sin søn ind til sig, og det eneste løfte, han tager af ham, er, at han hver dag alene skal gå ind i den fine stue og sidde der en halv time. Sønnen gjorde det og blev et eksempel for den hele egn. Det er denne indstilling, der desværre efterhånden forsvinder i travlhed, hvor man mindre og mindre får tid til at tænke over de store problemer, der er uløseligt forbundet med det at være menneske. Det er her, vi i al beskedenhed må sætte ind i religionstimerne. Men når det er sagt, rejser der sig straks en række spørgsmål og indvendinger.

Hvilket stof skal gennemgås?

Kan og skal man give de unge en livsanskuelse?

Kommer man ikke til at problematisere alt for meget?

Kommer det hele ikke til at virke alt for intimt?

Jeg skal svare så kort som muligt på disse spørgsmål og indvendinger, som jeg kan tænke mig vil rejse sig mod en sådan undervisning. Med hensyn til stofvalget gælder det for det første, at læreren er stillet fuldstændig frit, og for det andet, at han kun har 1 ugentlig time at disponere over, og at det derfor ikke vil være store ting, han overhovedet kan nå at komme igennem. En tredje vigtig faktor er her, at det stof, han vælger at gennemgå, i sig selv skal være levende og interessant og frem for alt være så aktuelt i sin problemstilling, at det umiddelbart kan tale til elevernes personlige interesser. Gør det ikke det, falder det straks til jorden. Medens læreren i andre fag — i al fald til eksamen — kan se visse frugter af sin undervisning, gælder dette ikke religion, hvor læreren måske aldrig nogensinde erfarer, hvad udbytte eleverne har haft af hans timer; men dette må ikke få nogen indflydelse på stofvalget. At fastlægge et bestemt stof har også sine vanskeligheder derved, at gymnasieklassernes interesser kan være vidt forskellige, hvad læreren selvfølgelig må tage hensyn til.

Der vil således ofte i de matematiske klasser være stor interesse for at få en redegørelse om forholdet mellem naturvidenskab og religion, et forhold, som navnlig de sidste årtiers udvikling inden for den teoretiske fysik har gjort mere end brændende. Den gammeldags materialismes krasse opfattelse synes ikke længere at kunne opretholdes, og dermed ændres den tidligere uforsonlige problemstilling. Sproglige klasser har derimod som regel ikke synderlig interesse for disse ting.

For så vidt jeg overhovedet kan sige, at jeg har et bestemt stof i gymnasiet, falder dette stort set i 4 grupper.

- 1) Det nye Testaments tilblivelse og kristendommens oprindelse.
- 2) Religion som mystik

- 3) Religion som etik
- 4) Verdensreligionerne.

1) Med hensyn til det nye Testaments tilblivelse og kristendommens oprindelse, har jeg allerede fremsat mine synspunkter for undervisningen. Det er et punkt, hvor ungdommen har krav på at få så klar og udførlig besked, som læreren evner at give og tiden tillader. Uden afslag og omsvøb bør gives de væsentlige og relativt sikreste resultater af den historiske forskning. Det er et materiale af stor betydning, når den enkelte vil klare sin stilling til kristendommen. Og her er der absolut ingen mangel på historisk interesse. Det er ting, som de færreste ved eller har overvejet, men som mange kristne vist gerne ville kende — og burde kende. Dette stof bør selvfølgelig gennemgås således, at eleverne med N. T. for haanden så vidt muligt punkt for punkt kan kontrollere forskernes resultater, så at de ikke sidder med fornemmelsen af, at det bare er propaganda, de overværer.

2) Med hensyn til punkt 2, religionen som mystik, kræver dette en nærmere forklaring, idet mystikken efter min mening er det mest centrale i religionen eller rettere sagt religionerne. Mange kender ordet mystik og bruger det enten — fordi de ikke kender ordets fulde betydning — nærmest som et skældsord for alt, hvad der ikke kan udredes rent logisk, eller opgiver på forhånd at bruge det i deres gloseforråd, fordi de kan få nogen fast forestilling om, hvad ordet dækker. Nu er det også et vanskeligt ord, og så meget vanskeligere, som mystikerne er de tavseste mennesker på denne jord. Den bekendte matematiker Pythagoras var jo mystiker og havde den gode regel, at inden han optog disciple i sin kreds, prøvede han dem i et år, og det, han prøvede dem i, var at holde mund, — tavshed over for det udsigelige. Det er, som om ordene sprænges, når de skal udmønte mystikernes oplevelser; de er for fattige og ofte vildledende. Derfor hører vi så ofte mystikere tage deres tilflugt til negative ord: Nej, det er ikke det, og ikke det og det. Aldrig — eller meget sjældent — positivt »det er det«. Det er, som om det hele fortegnes, hvis man forsøger at indkapsle oplevelsen i ord. Det kan derfor se ud til at være en vanskelig, for ikke at sige håbløs opgave at få andre til at forstå, hvad mystik er, og dog er faktisk det hele ret ligetil. Mystikken kan måske lettest forklares som den direkte gudsoplevelse, altså en oplevelse, der ikke bygger på tradition eller kirkeleg autoritet og heller ikke på tankemæssig overvejelse, altså uafhængig af enhver dogmatisk formulering, der er den fælles grundtone i mystikerens tale til alle tider og i alle lande, hvor vi søger dem, i Europa, Indien, Kina, og hvor det nu er. Alle mystikere taler det samme sprog og stammer fra samme land.

Det er dette verdensomspændende broderskab af gudsoplevere, hvis samfund vi søger. Udgangspunktet for min undervisning her er Anker Larsens lille bog »For åben Dør«, der med fuld føje er blevet kaldt et enestående dokument i den religiøse mystiks historie. Den er ganske jævn og ligetil i sin behandling af en side af det menneskelige erfaringsliv, som det er såre vanskeligt at udmønte i klare ord. Uden voluminøse ord og dog med en uendelig dybde skildrer Anker Larsen her et menneskes møde med det evige, med det, som han ikke kan kalde andet end Gud, selvom han ikke har noget bestemt gudsbegreb. De store navne inden for mystikens historie, så som Echehart eller Teresa vil være alt for vanskelige for vore gymnasieelever; men det gør heller ikke noget, for der kan ikke gives en bedre indføring i mystikken end denne uforlignelige lille typiske danske bog, som vi religionslærere bør være Anker Larsen dybt taknemmelige for. Af mystikere gennemgås desuden udførligt Augustin, den hellige Frans, Pascal og indgående en række tekster fra Uponishadene i Indien. Det er af umådelig vigtighed, at de unge får at se, at religiøst liv ikke står og falder med bestemte religiøse forestillinger, endsige med de kirkelige dogmer. Hvilket navn man knytter til oplevelsen, om man kalder den »Gud«, »Livet«, »det åbne« eller blot »det« eller »åh« er dybest set mindre væsentligt. Det, som det kommer an på, er at finde ind bag ved ordene til det inderste og egentlige, det fælles menneskelige i den religiøse oplevelse.

3) Religion som etik.

Det etiske har været bærende i alle virkelige kulturfremskridt; det er også personlighedens egentlige prøvesten. »Jeg bøjer mig kun for den overlegenhed, der ligger i godheden«, siger Beethoven, og Kant fyldes med ærefrygt, når han besinder sig på »stjernehimlen over sit hovede og den moralske lov i sit indre«, Pascal finder troen ikke i tankens beviser, som han gennemskuer og forkaster, men i det grundlag, religionen giver for en etisk livsførelse. Al storhed, både kongernes og geniernes, er for ham ringe i sammenligning med den, der ligger i godheden. Videnskabsmanden Pascal mødes med kunstneren Beethoven og filosofen Kant i beundringen for det etiske livs højde.

Ved gennemgangen af det etiske stof er en fornyet drøftelse af bjergprædiken på sin plads. Et oplagt stof for etiske overvejelser og drøftelser er tekster fra stoicismen, navnlig Marcus Aurelius, hvis tanker har bud til alle mennesker, fordi han ganske jævnt og ligetil arbejder med de store menneskelige problemer. I den forbindelse kommer man let ind paa filosofien. Det sker i al fald i samme øjeblik, som man stiller eleverne over for spørgsmålet om godt og ondt, og beder om en forklaring på, hvad godt

og ondt egentlig er. Hvad kræves der af en handling, for at man kalder den god eller ond? Erfaringsmæssigt viser det sig, at eleverne her kommer ud på det dybe vand, og her bør man til orientering i så populær form som muligt give eleverne en indføring i filosofernes stilling til dette problem. Det er jo i det hele taget en mærkværdighed, at man i historie skal lære side op og side ned af Europas krigshistorie, men næsten ikke et ord om de store personlighedens og filosofers tanker, der vitterligt kan være et menneske til hjælp, når det forsøger at finde sig til rette i tilværelsen. En noget svær, men uhyre inciterende vejledning til hele dette problem kan man finde i Albert Schweitzers: »Ærefrygten for livet«, hvor han forsøger at analysere den europæiske kultur og finde frem til et grundlag for moralen.

4) Verdensreligionerne.

Det forekommer mig at være indlysende selvfølgelig, at gymnasieeleverne skal have oplysning om andre religioner. For det første, fordi de naturligt er interesserede i at høre om dem og drage sammenligninger, og dernæst fordi det simpelt hen er et spørgsmål om oplysning. Kristendommen er jo, selv om det er den største, ikke den eneste religion, og andre kulturers livsindstilling er vidt forskellig fra den kristne. På visse områder kommer den kristne religion også til kort i forhold til andre religioner, f. eks. Brahmaismen og Buddhismen: I logisk modsigelsesfri tænkning står disse højere end Jesus. Buddha var den geniale tænker. Men på eet område står den kristne religion over alle andre, i det etiske, og det er det vigtigste. Derfor er den den bedste. En religions værdi må i sidste instans bedømmes efter, i hvilken grad den giver etiske impulser og fremmer det godes sum i verden.

Men på dette område lider religionsundervisningen føleligt under den altfor ringe tid, den har til rådighed. Religionshistorie er et så omfattende emne — og da det tillige er svært — kan man kun lige nå at stikke næsen i det. Jeg når som regel kun at røre ved de to religioner, der efter min mening har størst interesse for europæere: den indiske, — og heraf kun Upanishaderne og Buddhismen, og desuden den persiske. Den indiske, fordi den i dybde er fuldt paa højde med kristendommen, men stiller problemerne under en helt anden synsvinkel end vi. Gennem hele den indiske religions mange afskygninger går det enstemmige nej til livet; det store mål er livets absolutte ophør, mens vi europæere jo krampagtigt klynger os til tanken om en eksistens, der rækker ud over døden.

Den persiske religion tager jeg med, fordi ingen anden religion kan opvise tilsvarende kulturhymne. Den er en eneste stor op-

fordring til mennesker om at tage et tag med i kampen mellem det gode og det onde, hvis modsætning går tværs igennem alt. Men den persiske religion ved, at det gode sejrer, blot mennesket selv vil det. Det er et så klart ja til tilværelsen, at det nærmest virker som et chock, når man kommer fra den indiske religion.

Så underligt det end kan lyde, lærer man bedst en kulturs indstilling over for livet at kende gennem de dødsforestillinger, den pågældende religion har. Gennem dens syn på døden får man et klart indtryk af, om kulturen er negativt eller positivt indstillet over for livet, om den resignerer og i pessimisme afviser livet som blændværk, eller om den — trods alt — aktivt og positivt kan sige ja til tilværelsen. Jeg sørger derfor for at komme gennem de fleste religioners dødsforestillinger for dog at kunne give eleverne lidt besked om verden uden for Europa.

De vil kunne forstå, at når jeg tilrettelægger undervisningen på denne måde, vil der være en vis berettigelse i at kalde det en undervisning i livsanskuelse. Over for en undervisning af denne art vil der naturligt kunne rejses en del indvendinger. Nogle vil sikkert hævde, at det er en højst betænkelig sag, at underviseren således problematiserer religionen for de unge. Det er jo netop den, der skal stå fast, når alt andet forsvinder i kaos. Ja, måske; men den, der vil hævde dette, ser bort fra den vigtige omstændighed, at disse problemer virkelig eksisterer for de unge og trænger sig paa. De er ikke fremkaldt af læreren, og de lader sig ikke bortforklare. Det bliver da vor opgave at gå ind i diskussionen med de unge med den overbevisning, at det, der har åndelig og personlig værdi, også kan tåle at blive underkastet tankens prøvelse. Det afgørende i al højere undervisning må være at udvikle og selvstændiggøre de unge, så de selv kan skønne og vurdere. Derfor er det ikke noget under, at alt bliver sat under debat og ofte underkastes tvivl. Det må her være underviserens opgave at påvise de umistelige værdier, der ligger bag det, der tankemæssigt nok kan se ud til at flyde. Hvis vi ikke går ærlige ind i dette arbejde, kan følgen meget nemt blive, at noget værdifuldt bliver undertrykt i starten, og at de afgørende livsspørgsmål bliver afvist som noget, man lige så godt kan lade ligge, da de jo alligevel ikke kan løses.

Nu vil mange hertil sige: »jamen disse spørgsmål er uløselige, og det er nyttesløst tidsspilde at beskæftige sig med dem.« Saa vidt jeg kan se, er det, vi kalder sandhed, af personlig art. Gives der ikke en enkelt løsning, så viser livet os, dog, at der gives en løsning for den enkelte, og det er her, vi må hjælpe de unge på vej. Livet er ikke så ligetil, at det kan presses ind under et enkelt system eller en enkelt formel, og der er ingen, der har sagt, at

vi kan føre vore elever frem til målet. Hvor kan vi for øvrigt det i skolen? Vi skal ikke bilde os selv eller andre ind, at vi kan give de unge en livsanskuelse. En sådan vindes ikke ad teoretisk vej, men kun ved selv at leve livet. Een ting er i al fald givet, vi kan roligt lade masken falde og vise vore elever, at vi lige så vel som de selv er under udvikling; men vi kan hjælpe og vejlede dem bl. a. ved at vise dem hen til de store personligheder i åndslivets historie. Det vigtigste er, at elevernes interesser vækkes, og at de får øjnene op for livets centrale spørgsmål og selv arbejder videre med dem.

Jeg ved vel, at der er mange, der finder, at en sådan undervisning er alt for intim eller i al fald let kan komme til at virke sådan. Dertil skal jeg kun sige, at jeg i det store og hele er en stor beundrer af åndelig blufærdighed, men på den anden side ved jeg af erfaring, hvor meget et menneske kan hjælpe et andet. Vi må ikke lukke os inde i en skal af bedreviden, når vi møder mennesker, der trænger til hjælp, og ganske særligt da ikke, når der er tale om de unge, vi har med at gøre i vor undervisning.

Det siger sig selv, at når man underviser efter disse synspunkter, kan det ikke undgås, at det spørgsmål melder sig, om den kirkelige forkyndelse repræsenterer den hele sandhed. For mellemskolens vedkommende er der her stort set ikke noget væsentligt problem, men jo mere man i gymnasiet arbejder med religiøse tekster fra skiftende tider og kulturer, des stærkere rejser sig erfaringsmæssigt også det spørgsmål: hvordan forholder det sig med sandheden i vor egen kirkes forkyndelse? Er det den endelige sandhed, vore præster forkynder? I den ofte stærke diskussion, der står om dette spørgsmål, må man ikke glemme, at det ville være et urimeligt krav, om vi skulle gøre de unge til folkekirkelige kristne. Det må heller ikke glemmes, at der mellem skolen, der arbejder paa et humanistisk grundlag, og kirken kan være en kløft, som det undertiden kan være umuligt at slå bro over. Hvad man med rimelighed kan forlange af religionslæreren, er loyalitet over for kirken i anerkendelse af, at både skolens arbejde og dens mål er væsentlig forskellig fra kirkens.

Herman Kleener.

*Modersmål er vort hjertesprog.
Kun løs er al fremmed tale.*

A B E N R A A S T A T S S K O L E er en fuldstændig højere almenskole. Den har en 4-årig mellem-skole, en 1-årig realklasse, et 3-årigt gymnasium af nysproglig retning og et 3-årigt gymnasium af matematisk-naturvidenskabelig retning.

I gymnasiet optages i reglen elever, der har bestået mellemskoleeksamen, idet det af disse kan kræves og af elever, der ikke har bestået mellemskoleeksamen, altid vil blive krævet, at de består en optagelsesprøve. For at blive optaget i det nysproglige gymnasium må eleven have bestået en mindre prøve i latin, der ikke kræves af, men anbefales elever, der søger optagelse i det matematisk-naturvidenskabelige gymnasium.

I mellemskoleklasserne kan optages elever, der ved en prøve godtgør, at de er i besiddelse af de til pågældende undervisningstrin svarende kundskaber. I 1. mellemskoleklasse optages elever fra folkeskolen i 11-års-alderen efter en prøve iflg. kgl. anordning af 24. marts 1920:

1. *Dansk, mundtlig.* Der kræves af eleven sikker, flydende og forstandig oplæsning af et stykke læst prosa; desuden skal han (hun) prøves i oplæsning af et stykke ulæst fortællende prosa, som efter indhold og sprogform må antages at ligge inden for hans alterstrins sædvanlige fatteevne, og vise nogenlunde sikkerhed deri. Efter oplæsningen må han, vejledet ved eksaminators spørgsmål, kunne genfortælle, hvad han har læst, og vise, at han forstår det. Han må kunne udenad nogle enkelte, væsentlig fortællende digte og være i stand til at gøre rede for deres indhold. Ved samtale paa grundlag af det læste skal eksaminator tillige forvisse sig om, at han har øvelse i at finde

hovedleddene i en sætning og i at kende de vigtigste ordklasser og deres bøjning.

2. *Dansk, skriftlig.* Han må uden væsentlige fejl i retskrivningen kunne skrive et i omfang passende stykke, som dikteres langsomt for ham med angivelse af skilletegnene, og som ikke indeholder sjældne ord eller ordforbindelser. Fremdeles må han være nogenlunde indøvet i at kunne gengive i skrift et ham fortalt eller langsomt forelæst fortællende stykke, som ikke er synderlig langt, og hvis sætningsbygning og indhold er let fatteligt. (Det forudsættes ikke, at eleven skal kunne anbringe skilletegn).

3. *Regning.* Prøven skal være både skriftlig og mundtlig. Eleven må kunne den lille tabel med sikkerhed og have færdighed i at løse opgaver i de fire regningsarter med benævnte og ubenævnte hele tal samt kunne anvende disse regningsarter på simple opgaver i reguladetri. Han må endvidere have kendskab til brøkbegrebet i almindelighed og kunne addere og subtrahere ensbenævnte brøker. Han må også kende decimalbetegnelsen og kunne foretage addition og subtraktion af decimalbrøker samt multiplicere sådanne med en hel multiplikator og dividere dem med en hel divisor. Hovedregning må han kunne udføre sikkert og hurtigt med mindre tal.

4. *Skrivning.* Han må kunne skrive latinsk skrift tydeligt og nogenlunde pænt i en bog med pen og blæk, såvel enkelte bogstaver og ord som hele sætninger, der fylder en linje eller derover. Ligeledes skal han prøves i afskrift af et kort stykke efter en bog.

5. *Religion.* Eleven må have lært de vigtigste fortællinger af hele den bibelske historie at kende gennem mundtlig fortælling eller efter en let og kortfattet bibelhistorie samt kunne nogle få letfattede salmer. Der må kun prøves i det sidste forberedelsesårs pensum.

6. *Historie.* Han må have læst eller mundtlig fået meddelt et efter tidsfølgen ordnet udvalg af fortællinger om hovedpersoner og hovedbegivenheder fra hele fædrelandshistorien og frit kunne genfortælle deres væsentlige indhold. Der må kun prøves i sidste forberedelsesårs pensum.

7. *Geografi.* Han skal på grundlag af landkortet, med eller uden hjælp af en lille lærebog, have vundet et ret fyldigt kendskab til Danmarks geografi og ligeledes, om end i mindre omfang, til Norges og Sveriges. Fremdeles må han have lært at orientere sig på en globus og et europakort, så at han kender verdensdelene og de store verdenshave samt har en oversigt over Europas vigtigste lande og disses hovedstæder.

8. *Naturhistorie.* Han skal gennem iagttagelsesundervisning have vundet kendskab til en del, dog ikke ret mange, hovedtyper af dyre- og planteverdenen, særlig til vore egne husdyr og vore vigtigste nytteplanter.

Skolen er altid gerne beredt til at give nærmere Oplysning.

Skoleafgifter.

Skoleafgift betales efter forsørgerens skatteindtægt efter følgende skala:

Af en skatteindtægt på:	I gymn. og realkl. for hver elev	I mellem- skoleklasse for hver elev
under 3000 kr. svares:	0,00 mdl.	0,00 mdl.
3,050— 4,000 kr. inkl.	3,75 —	2,50 —
4,050— 5,000 — —	5,00 —	3,75 —
5,050— 6,000 — —	6,25 —	5,00 —
6,050— 7,000 — —	7,50 —	6,25 —
7,050— 8,000 — —	8,75 —	7,50 —
8,050— 9,000 — —	10,00 —	8,75 —
9,050—10,000 — —	11,25 —	10,00 —
10,050—11,000 — —	12,50 —	11,25 —
11,050—12,000 — —	13,75 —	12,50 —
12,050—13,000 — —	15,00 —	13,75 —
13,050—14,000 — —	16,25 —	15,00 —
14,050—15,000 — —	17,50 —	16,25 —
15,050—16,000 — —	18,75 —	17,50 —
16,050 og derover	20,00 —	17,50 —

Fra 1. august 1949 gælder følgende skala:

Af en skatteindtægt på:	I gymn. og realkl. for hver elev	I mellem- skoleklasse for hver elev
6.050— 7.000 kr. incl. svares	3,75 mdl.	2,50 mdl.
7.050— 8.000 — — —	5,00 —	3,75 —
8.050— 9.000 — — —	6,25 —	5,00 —
9.050—10.000 — — —	7,50 —	6,25 —
10.050—11.000 — — —	8,75 —	7,50 —
11.050—12.000 — — —	10,00 —	8,75 —
12.050—13.000 — — —	11,25 —	10,00 —
13.050—14.000 — — —	12,50 —	11,25 —
14.050—15.000 — — —	13,76 —	12,50 —

Af en skatteindtægt på:	I gymn. og realkl. for hver elev	I mellem-skoleklasse for hver elev
15.050—16.000 kr. incl. svares	15,00 mdl.	13,75 mdl.
16.050—17.000 — — —	16,25 —	15,00 —
17.050—18.000 — — —	17,50 —	16,25 —
18.050—19.000 — — —	18,75 —	17,50 —
19.050—20.000 — — —	20,00 —	18,75 —
20.050—21.000 — — —	21,25 —	20,00 —
21.050—22.000 — — —	22,50 —	21,25 —
22.050—23.000 — — —	23,75 —	22,50 —
23.050 og derover	25,00 —	24,00 —

Har en forsørger flere end 1 barn, som er under 15 år, eller som er over denne alder og nyder undervisning i en offentlig højere almenskole, nedsættes skatteindtægten med 1.000 kr. for hvert barn over det første; dog kan ingen skatteindtægt over 4.000 kr. bringes ned under 3.050 kr.

Afgiften svares ordentligvis fuldt ud for hvert barn i skolen. Forsørgere, hvis indtægter ved de foran anførte fradrag er nedbragt til den i skalaen angivne laveste indtægtsgruppe, svarer dog kun skoleafgift for 1 elev; er afgiften bragt ned til den næstlaveste gruppe, svares afgiften kun for 1. og 2. barn o. s. v.

Ved forsørgere forstås forældre, adoptivforældre og stedforældre. Undervisningsministeriet er bemyndiget til, når en elevs plejeforældre påtager sig at udrede skoleafgiften for eleven, at bestemme, at afgiften beregnes efter plejeforældrenes forhold.

Afgiftsåret regnes fra 1. aug. til 31. juli. Afgiften for en elev fastsættes for et afgiftsår ad gangen og under eet for hele året.

Afgiften fastsættes af afgiftsnævnet og meddeles hver enkelt afgiftspligtig ved skoleårets begyndelse.

Afgiften forfalder til betaling den 30. september for månederne august—oktober, den 30. november for månederne november—januar, den 28. februar for månederne februar—april og den 31. maj for månederne maj—juli og skal betales kvartalsvis. Afgiften forfalder til udpantning, hvis den ikke er betalt i den efter forfaldsdagen følgende måned.

Betalingen sker til skolens konto i „Den Nordslesvig-ske Folkebank“ eller til postgiro nr. 43 440.

Eksamensgebyr, der erlægges i marts måned, andrager for alle elever

- 1) ved indstilling til studentereksamen: 15 kr.
- 2) „ „ „ realeksamen: 10 kr.
- 3) „ „ „ mellemskoleeksamen: 5 kr.

Forsikringspræmie, 50 øre pr. elev, opkræves 1. 9. Eleven er for dette beløb ulykkesforsikret i undervisningstiden, ved sportsstævner, under skoleudflugter og undervejs til og fra skole. Forsikringen omfatter kun legemsbeskadigelse.

Til *terminsprøverne* opkræves et lille beløb for papir.

Legater, understøttelser og præmier.

- I. „*Aabenraa boghjælp*“ er en selvejende institution, der udlejer skolebøger til elever i Aabenraa Stats-skole. Administrator: Kj. Nye elever, der ønsker at få mulighed for at leje bøger, må henvende sig til lektor Kjeldsen og få tilsendt ansøgningsskema. De vil da, når dette er indsendt, få nærmere underretning.
- II. *Oplægspenge og stipendier* uddeles hvert år før jul af rektor efter indstilling af skolerådet. Beløbet stilles til rådighed af ministeriet.
- III. „*Den Sønderjydske Fonds Aabenraa-Studenters-Legat*“ uddeles af legatbestyrelsen ved årsafslutningen. Opslag sker på skolen og landets højere læreanstalter i maj. Ansøgning sendes til rektor. Bestyrelsen består af rektor (formand), J-J (kasserer), Gj, Bg, gh, Beck.
- IV. „*Aabenraa-Værelset*“ paa studenter-kollegiet ved Århus universitet opslås ledigt hvert år i maj. Det bortgives af Aabenraa byråd efter indstilling fra skolen.
- V. „*Aabenraa-Samfundets Jubilæums-Legat af 23. August 1945*“ uddeler hvert år ved årsafslutningen renterne af 20.000 kr. Bestyrelsen består af rektor (formand), købmand Lorenz J. Hansen, kontorassistent W. Nørgaard. Regnskabet føres af skolen.
- VI. „*Lærernes 5. Maj-Legat til Minde om Jes Peter Asmussen, Knud Andersen og Henning Fischer*“ ud-

deles hvert år på skolens fødselsdag. Legatet bestyres af rektor og uddeles af skolerådet.

- VII. *Aabenraa Amtsskoleraad* uddeler hvert år efter indstilling fra skolen til elever ved skolen indtil 2000 kr., idet der, alt andet lige, vil være at tage særligt hensyn til elever, der bor langt borte fra skolen.
- VIII. *Kai Brundstrups Mindelegat*. Bestyres af rektor med bistand af prokurist *Osvald Sørensen* og student *Børge Skaarup* og skal tilfalde tidligere elever, fortrinsvis realister, der søger handelsuddannelse.
- I. *Aabenraa Boghjælp* har i skoleåret 1948—49 udlejet i alt 3786 bøger til i alt 163 elever, der er bleven hjulpet næsten helt. Andre er hjulpet med enkelte bøger. Boghjælpen har som gave modtaget 239 brugte skolebøger fra eleverne Egon Frank, Henry Pedersen, Bent Andresen, Thea Kuhn, Hans Sørensen, Gösta Reissmann, Kirsten Olsen, Ebba Riis-Antonsen, Egon Lorentzen, Aase Petersen, Mira Unna, Grethe Rasmussen og fra flere anonyme.
- II. *Oplægspenge* tildeltes af skolerådet Ove Clausen, IIs, Hans V. Thiessen, IIs, Johs. Skjøth, Im. mens *stipendier* af samme konto tildeltes Anne Lorenzen, IIIs, Gynther Hansen, IIm, Anders Mains, Im.
- III. *Den sønderjydske Fonds Aabenraa-Studenters-Legat* tildeltes studenterne Jes P. Asmussen, Aase Dich, Jørgen Jørgensen, Christian Hansen.
- IV. *Aabenraa-Værelset* på studenterkollegiet i Århus tildeltes student Kai Jørgensen.
- V. *Aabenraa-Samfundets Jubilæumslegat af 23. august 1945* tildeltes følgende tidligere elever: student Ingvard Paulsen, realisterne Bent Arne-Hansen og Marie Eskildsen, samt Gunnar Reinholdt tilligemed nuværende elev i IIm Gynther Hansen.
- VI. *Lærernes 5. Maj-Legat* tildeltes på skolens fødselsdag Inger Andersen, Røllum.
- VII. *Aabenraa amtsskoleraad* gav understøttelse til følgende elever: Helene Jensen, Augusta Nissen, IIIs, Gynther Hansen, IIm, Hans V. Thiessen, IIs, Edith Damm, Is, Poul Laumark-Møller, Holger Petersen, Johannes Skjøth, Im, Olga Bonde, Ove Damgaard, R, Bodil Refslund, 4m, Hans Chr. Nichelsen, 3. m.
- VIII. *Kai Brundstrups Mindelegat* tildeltes Bent Arne-Hansen.

- IX. *Henning Fischers Mindepræmie* tildeltes Merete Bjørn Hanssen.
- X. *Aabenraa Statsskoles Samfund* gav to hæderspræmier til Jes Peter Asmussen (III) og Carl Clausen (r).
- XI. *Præmier* for godt arbejde i skoleaaret 1947/48 tildeltes følgende elever: Martin Gubi, Sv. Refslund Thomsen, Erik Brandt Jensen, Knud Skov, Iilm, Erika Mailund, Augusta Nissen, IIs, Karen Feifer Jørgensen, Is, Helmuth Hansen, Ra, Gudrun Jessen, Jenny Wolff, Rb, Dagny Lassen, 4a, Jens Jørgen Ravn, Kirsten Thomsen, 4c, Merret Gribsvad, Chresten Petersen, 3a, Ilse Lützen, 3b, Karin Høffner, Elly Schmidt, 3c.

Skolenævnet.

Et af 227 forældre besøgt forældremøde afholdtes den 26. november 1948. Adjunkt Kleener holdt det i nærværende program optrykte foredrag. Der var fælles kaffebord, skolen forevistes, forældrene gav med 226 stemmer med 1 tilslutning til skolerådets — under forbehold af forældrenes tilslutning ministerielt sanktionerede — forslag om nedskæring af antallet af karaktergivninger i mellem-skole og realklasse, så at disse kommer på linie med gymnasiet.

I december afholdtes valg af nyt skolenævn. Valgt blev sognepræst S. Riishøjgaard, Rise, læge E. Gabe, Aabenraa, politikommissær H. J. Larsen, Aabenraa, proprietær I. P. Møller, Søst, med følgende suppleanter: Gårdejer Ebbe Jørgensen, Hjordkær, postkontrollør S. J. Frier, landsarkivar Fr. Gribsvad, fru købmand J. Agger, distriktsingeniør Dan Jørgensen, fru købmand Max Hansen, alle Aabenraa.

Afgangsprøverne.

Til studentereksamen af sproglig retning indstilledes 7 elever, der bestod således:

1. Andresen, Elly (kontorassistent)	14,13 = mg
2. Asmussen, Jes Peter (montør)	14,59 = ug÷
3. Cleemann, Ester (skibsreder)	13,46 = mg÷
4. Hanssen, Merete Bjørn (redaktør)	14,24 = mg+
5. Kuhn, Thea (fuldmægtig)	13,64 = mg÷

6. Lyck, Lis (lærer, Sdr. Hostrup)	13,56 = mg÷
7. Unna, Mira (læge)	13,69 = mg

Til studentereksamen af matematisk-naturvidenskabelig retning indstilledes 12 elever, der bestod således:

1. Gubi, Martin (landmand, Bedsted Lø)	14,50 = ug÷
2. Iversen, Flemming (sognepræst, Hjorkær)..	13,47 = mg÷
3. Jensen, Erik Brandt (førstelærer, Skovbøl)..	14,23 = mg+
4. Jensen, Karsten Brandt (førstelær., Skovbøl)	14,14 = mg
5. Juhl, Simon (gårdejer, Søderup)	13,25 = mg÷
6. Knudsen, Chr. (gårdejer, Bedsted)	13,81 = mg
7. Laursen, Kirsten Buhl (vognmand, Skovby)	13,56 = mg÷
8. Skårup, Børge (købmand)	13,34 = mg÷
9. Skov, Knud (gårdejer, Øster Terp)	14,20 = mg+
10. Strømning, Torben (afd. amtsvejsinspektør)..	13,91 = mg
11. Thomsen, Svend Refslund (gårdejer, Tråsbøl)	14,33 = mg+
12. Wæver, Mogens (direktør)	13,78 = mg

Til realeksamen indstilledes 34 elever, der bestod således:

Ra:

1. Andresen, Bent (lærer)	14,18 = mg+
2. Ankersen, Sven (telegrafassistent)	14,19 = mg+
3. Borchers, Helga (restauratør)	13,53 = mg÷
4. Bruhn, Annemarie (bankassistent)	12,56 = g+
5. Christensen, Hans (landm., Felsted Mark) ..	13,45 = mg÷
6. Clausen, Karl (gårdejer, Årslev).....	14,41 = mg+
7. Clausen, Karen Margrethe (arbm., Varnæs)	12,94 = g+
8. Erichsen, Sonja (repræsentant)	12,63 = g+
9. Eriksen, Jørgen (afd. sognepræst)	13,80 = mg
10. Greve, Peter (arbejdsmand)	12,47 = g+
11. Hansen, Helmut (gårdejer, Nyværk)	14,26 = mg+
12. Henriksen, Holger (afd. kapelmester)	
13. Jensen, Hans Brandt (lærer, Skovbøl)	14,04 = mg
14. Jespersen, Anne Marie (lmd., Sdr. Hostrup)..	13,35 = mg÷
15. Lorenzen, Egon (bagersvend)	12,87 = g+
16. Lorenzen, Peter (murer, Hostrupskov)	13,29 = mg÷
17. Matthiesen, Günther (arbejds., Røde-Kro)	12,72 = g+
18. Nielsen, Sonja (landm., Sdr. Hostrup)	13,54 = mg÷
19. Petersen, Edith (faktor).....	13,71 = mg
20. Sørensen, Hans (ledvogter afløser, Rise)	13,90 = mg
21. Tychsen, Alfred (førstelærer, Rise)	13,58 = mg÷

Studenterne 1948.

Realisterne 1948.

Rb:

1. Bredsgaard, Elly (gartner), Dimmen).....	13,08 = mg÷
2. Ewald, Inger (købmand)	13,56 = mg÷
3. Jessen, Gudrun (uddeler)	14,27 = mg+
4. Kamphøener, Lise (redaktør)	13,17 = mg÷
5. Keck, Gerda (amtsfuldmægtig).....	13,95 = mg
6. Møller, Erik (afd. maskinmester)	12,13 = g
7. Olsen, Kirsten (toldforvalter)	13,83 = mg
8. Pedersen, Kaj (inkassator)	13,75 = mg
9. Reissmann, Gösta (installatør).....	13,07 = mg÷
10. Schmidt, Marie (chauffør)	13,82 = mg
11. Schultz, Fritz (bygmester)	14,19 = mg+
12. Stephansen, Poul (sognepræst, Hellevad)....	12,37 = g+
13. Wolff, Jenny (statshusmand, Årup)	14,32 = mg+

Til mellemskoleeksamen indstilledes 53 elever, der alle bestod. Af disse forlod nedennævnte skolen:

Geertsen, Asmus (landmand, Hønkys) 12,14 = g

10 elever har bestået livredningsprøven, 6 frisvømmerprøven, 19 svømmeprøven. 3 elever har taget skoleidrætsmærket i guld, 20 i sølv, 37 i bronze.

Tillægsprøve i latin som ved mellemskoleeksamen er bestået af:

Moltke, Uwe (provisor, Padborg) g+

Pedersen, Lis (grænsedyrlæge, Padborg) mg+

Lærerkollegiet.

Fagfordelingen 1948/49.

Rektor, cand. mag. <i>Georg Buchreitz (GB)</i> :	
Da II (4), Hi Ra (2), 1a (2), 1b (2), 1c (2)	12 timer
Lektor, cand. mag. <i>J. Maltbæk (JM)</i> :	
Geo Im(2), 4c(2), 3a(2), Nat 3m(4), Ra(2), 3a(2)	24 timer
3b(2), 3c(2), 2a(2), 1a(2), 1b(2), 1c(2)	24 timer
Lektor, ex. lærer, cand. phil. <i>Th. Kjeldsen (Kj)</i> :	
Fys 4a (2), 3b(2), 2b(2), Mat II s(2), Is(2), Ra	
Geom(2), Rb(6), 3b(6), 4a(6), 1c(5), Skr Rab(1)	30 timer
Lektor, mag. art. <i>J. W. Klinkby (Kl)</i> :	
Da 3c(5), 2b(4), Ty IIIs(4), Is(4), 4b(3), 3c(4),	
Hi Rb(2), 4c(3), 3a(2)	31 timer
Lektor, cand. mag. <i>P. Beck (Beck)</i> :	
Rel IIIc(1), 4c(1), 3a(2), Da III(4), Im(4), 4a(5),	
2c(4), Ty Im(1), 4a(3), 3a(4)	29 timer
Lektor, cand. mag. <i>Aage Færge (F)</i> :	
Fys 3a(2), 3c(2), 2a(2) 1c(2), Mat IIm(6), Ra(6),	
4c(6), 2c(6)	31 timer
Lektor, cand. mag. <i>Egil Holbech (Ho)</i> :	
Eng 2a(3), 2b(3), Hi II(3), 3b(2), 3c(2), 2a(2),	
2b(2), 2c(2), Geo Ra(2), 2c(2), 1a(2), 1b(2),	
Gymn 2bc(3)	30 timer
Lektor, cand. mag. <i>P. Gjøng (Gj)</i> :	
Fr III (4), II (4), Is (4), Ra (5), Lat IIIs (3), Is (4),	
4a(4)	28 timer
Adjunkt, cand. mag., frk. <i>A. Bisgaard (Bg)</i> :	
Geo IIs(2), IIm(2), Rb(2), Nat IIIs(4), Rb(2),	
4a(2), 2c(2), 1a(2), 1b(2), Hdb 4bc(2), 1c(2)	28 timer
Adjunkt, cand. mag. <i>K. Krogh (gh)</i> :	
Fys 4c(2), 2c(2), Mat Im(6), 3a(6), 2b(5), 1b(5),	
Gym I-R(4), 1c(3)	33 timer

- Adjunkt, cand. mag. *G. Juul-Jørgensen (J-J)*:
 Fys III(6), Im(6), Ra(2), Rb(2), 4b(2), 1a(2),
 1b(2), Mat Rb Geom(2), 4b(6)..... 30 timer
- Adjunkt, cand. mag. *Ingeman Pedersen (JP)*:
 Da 1a(6), Ty Ra(5), Oldt III(1), II(1), Is(1), Im
 (1), Hi III(4), Is(3), Im(3), 4a(3), 4b(3)..... 31 timer
- Adjunkt, cand. mag. *Holger Moos (Mo)*:
 Da 4c(5), 3a(5), Eng III(5), IIm(2), Ra(4), 4a(4),
 1a(5), 1b(5) 35 timer
- Adjunkt, cand. mag., frk. *J. Lindballe (Li)*:
 Fys IIm(6), Mat III(6), Rb(6). 3c(6), 2a(5) 29 timer
- Adjunkt, cand. mag. *P. F. Hahnemann (Hh)*:
 Da Ra(4), 4b(5), 3b(5), Ty IIs(4), Rb(5), 3b(4),
 Skr 3b(1), 2b(1), 1b (1) 31 timer
- Adjunkt, cand. mag., ex. lærer *F. V. Gerdes (Gr)*:
 Rel 3b(2), Geo Im(2), 4b(2), 3b(2), 3c(2), 2a(2),
 2b(2), Nat 4c(2), Fys Is(2), Gy 4bc(4), 3a(4),
 3bc(4), 1ab(3) 32 timer
 Tilsyn ved korsang
- Adjunkt, cand. mag. *A. C. Lindgaard (Lg)*:
 Da Is(4), Rb(4), 1b(6), Ty IIm(1), 4c(3), Fr Im
 (4), Rb (5), Tg 1c(2) 29 timer
- Adjunkt, ex. lærerinde, frk. *E. Hopff Ander-
 sen (HA)*:
 Da 2a(4), Skr 3a(1), 2a(1), 2c(1), 1a(1), 1c(1),
 Gy III-II(4), I-R(4), 4a(4), 3a(3), 2a(3) 27 timer
- Adjunkt, cand. mag. *H. Kleener (Kv)*:
 Rel II(1), Is(1), Im(1), 4a(1), 4b(1), 3a(2), 2a(2),
 2b(2), 2c(2), 1a(2), 1b(2), 1c(2), Lat IIs(4), 4bc(4) 27 timer
- Adjunktlønnet timelærer, cand. mag. *K. Tofte-
 Hansen (TH)*:
 Sa III(1), II(1), I(1), Rab (1), III-R(1), 4abc(1),
 3a(1), 3bc(1), 3abc(1), 2a(2), 2b(2), 2c(2), Eng
 IIs(5), 4b(4), 4c(4), 3a(3), 2c (3) 34 timer

Adjunktlønnet timelærerinde, cand. mag., frk.

L. Bo (Bo):

Da 1c(6), Eng Is(5), Im(2), Ra(4), 3b(3), 3c(3),

1a(5), Sa 1a(2), 1b(2), 1c(2) 34 timer

Mellemskolelærerinde, ex. lærerne frk. S.-H. v. Lachmann

(v. L.):

Ty 2a(5), 2b (5), 2c(5), Mat Ra Pi (4), Rb Pi (4),

1a(5) 28 timer

Mellemskolelærer, ex. lærer E. Johansen (Joh.):

Sl 4a(2), 4bc(2), 3ab(2), 3c(2), 2a(2), 2b(2), 2c(2),

1a(2), 1b(2), 1c(2), Tg Rab(2), 4a(1), 4bc(1), 3a

(1), 3b(1), 3c(1), 2a(1), 2b(1), 2c(1), 1a(2), 1c(2) 39 timer

Timelærerinde, ex. lærerinde, fru S. Kristensen (K):

Hdb Rab(2), 3ab(2), 3c(2), 2a(2), 2b(2), 2c(2),

Gy 1ab(3), 1c(3) 20 timer

Timelærerinde, gymnastiklærerinde, fru I. Johansen (joh):

Gy I-R(4), 4bc(4), 3bc(3), 2bc(3) 14 timer

Med udgangen af skoleåret 1947/48 forlod adjunkt cand. mag. F. F. Jacobsen skolen, idet han var blevet knyttet til Stenhus Kostskole ved Holbæk, og adjunkt p. pr., cand. mag., fru Ellen Lindgaard forlod skolen for at overtage en stilling ved Frederikshavn kommunale gymnasium.

Fra det nye skoleårs begyndelse knyttedes derefter cand. mag. frk. L. Bo til skolen som timelærerinde, og cand. mag. A. W. O. Larsen overtog som årsvikar de ledige gymnastiktimer. Da Ho fortsat har orlov for at varetage hvervet som pædagogisk konsulent ved den danske brigade i Tyskland, er hans embede passet hele skoleåret af årsvikar, cand. mag. H. V. Gregersen.

Kr sygemeldtes kort før jul, mødte igen efter ferien til arbejdet, men måtte 24. 1. give op. 30. 1. sygemeldtes Bo. I februar og marts havde Lg orlov for at tage studieophold i Frankrig. Der var store vanskeligheder ved at få vikarer, og kollegiet måtte derfor i nogen udstrækning bære større byrder end vanligt. I de ledige timer har i øvrigt flg. vikarer virket: pastor S. Prahl (væsentligst i Kr.s embede).

cand. mag., frk. *Dam Mortensen* (først i Lg.s, siden i Kr.s embede). Frk. Bo vendte tilbage til arbejdet 14. 3., Kr. er stadig sygemeldt. IP sygemeldtes 20. 4. og var syg til 12. 5., i hvilken tid hans arbejde måtte fordeles på kollegiet. Disse forhold har medført noget afbræk i undervisningen i visse klasser og fag, men i øvrigt har kollegiet kun i ringe grad gjort vikariater nødvendige.

Gj er skolens inspektør og rektors sekretær med Mo som hjælper, Kj er regnskabsfører, Beck bibliotekar, HA inspektrice for pigerne. Andre særlige hverv er fordelt således: IP har tilsyn på skolepladsen og med skolens materiel samt leder mælkesalget, Mo har tilsyn i hoved-, Lg i gymnasiebygningen, J-J lægger skema, Kj leder morgensangen.

F. er sine kollegers repræsentant i Gymnasieskolernes lærerforening (Statsskolernes lærerforening).

Eleverne.

Elevtallet opgjordes 1. 9. 48 således: Hele skolen: 406 elever, 219 dr., 187 pi., gymn.: 64 elever, 33 dr., 31 pi., r.: 38 elever, 19 dr., 19 pi., m 304 elever, 167 dr., 137 pi., idet ialt 141 elever var udenbys, nemlig 32 i gymn., 8 i r., 101 i m.

Eleverne fordeltes på klasserne således:

III. Gs. (Mo).

1. Arensbach-Jensen, Mogens, 4. 3. 30 (førstelærer), Skovby.
2. Friis, Hans, 15. 7. 30 (gårdejer) Vester Lindet.
3. Jacobsen, Inge Lisa, 17. 10. 30 (farvermester).
4. Jensen, Helene, 29. 6. 29 (købmand fru J.) Tråsbøl.
5. Jørgensen, Enni, 1. 7. 30 (murermester) Styrtom.
6. Knudsen, Hermann, 12. 4. 30 (købmand).
7. Lorenzen, Anne, 8. 3. 31 (gårdejer) Felsted.
8. Mailund, Erika, 19. 1. 30 (direktør).
9. Nissen, Augusta, 7. 7. 29 (toldbetjent) Løjt Sønderskov.
10. Olsen, Ragnhild, 1. 1. 31 (gårdejer) Bovrup.
11. Vilhelmsen, Annegrete, 28. 8. 30 (ingeniør).

III. Gm. (J—J).

1. Asmussen, Herbert, 28. 5. 30 (forretningsfører).
2. Hansen, Hans, 13. 1. 30 (landmand), Hinderup.
3. Jespersen, Emil, 6. 8. 29 (landmand) Skovby.
4. Jørgensen, Hans Lundegaard, 11. 3. 30 (overtrafikass.). Røde-Kro.
5. Lorentzen, Jens Jørgen, 25. 1. 31 (lrs.sagfører).
6. Madsen, Inge, 26. 12. 30 (statsskovfoged), Skedebjerg.
7. Steffensen, Anton, 19. 5. 30 (gårdejer) Smedager.
8. Ølgaard, Knud, 25. 8. 30 (direktør).

II. Gs. (Gj.).

1. Andresen, Gitte, 24. 7. 31 (grosserer).
2. Budsted, Inga, 11. 11. 31 (uddeler) Stubbæk.
3. Clausen, Ove, 5. 11. 31 (skoleinspektør).
4. Hansen, Dorrit, 29. 4. 32 (fru Marie Hansen) Lundsbjerg.
5. Iversen, Astrid, 27. 5. 32 (købmand) Felstedskov.
6. Jacobsen, Olav, 6. 4. 32 (læge).
7. Jørgensen, Karen Feifer, 4. 11. 30 (toldkontrollør) Kruså.
8. Kristensen, Else, 10. 1. 32 (førstelærer) Øster Løvgum.

9. Petersen, Kirsten, 9. 7. 31 (læge).
10. Rasch, Thomas, 6. 4. 30 (dr. phil.).
11. Rasmussen, Birthe, 15. 10. 31 (læge) Hellevad.
12. Thiessen, Hans Verner, 26. 12. 30 (postbud) Padborg.
13. Thomsen, Astrid Refslund, 28. 7. 31 (gårdejer) Tråsbøl.
14. Wollesen, Drude, 27. 12. 31 (overlæge).
15. Work, Kresten, 11. 12. 31 (inkassator).

II. Gm. (Gj.)

1. Gabe, Povl, 4. 8. 31 (læge).
2. Hansen, Günther, 6. 12. 30 (slagter) Varnæs.
3. Jacobsen, Aase, 24. 5. 31 (gartner).
4. Jensen, Irma Traberg, 4. 4. 30 (distriktschef).
5. Zachariassen, Jürgen, 22. 10. 31 (orgelbygger).

I. Gns. (IP).

1. Brix, Mette, 24. 5. 32 (politimester).
2. Callesen, Fritz, 21. 7. 31 (bibliotekar).
3. Damm, Edith, 22. 6. 32 (rutebilchauffør).
4. Ewald, Inger, 14. 3. 31 (købmand).
5. Grau, Margrethe, 30. 5. 32 (maskinmester).
6. Jensen, Karen, 3. 5. 32 (købmand).
7. Moltke, Uwe, 3. 8. 30 (provisor) Padborg.
8. Pedersen, Lis, 21. 9. 33 (grænsedyrlæge) Padborg.
9. Schmidt, Inga, 11. 3. 32 (gårdejer) Gåsblok.

I. Gmn. (Bk).

1. Andresen, Bent, 8. 11. 31 (lærer).
2. Eriksen, Jørgen, 27. 11. 31 (afd. sognepræst).
3. Jacobsen, Erik, 14. 12. 32 (overassistent).
4. Jensen, John, 14. 2. 32 (automobilhandler).
5. Lavmark-Møller, Poul, 23. 4. 31 (gårdejer) Vilsbæk.
6. Lorenzen, Carl, 8. 6. 31 (bogholder) Klipleve.
7. Mains, Anders, 12. 11. 31 (husmand), Klipleve Mark.
8. Petersen, Holger, 16. 12. 31 (kommunalarbejder).
9. Petersen, Kaj, 13. 4. 32 (lærer).
10. Ravn, Jens Jørgen, 14. 7. 32 (gårdejer) Hellevad.
11. Schmidt, Ulla, 27. 7. 32 (købmand).
12. Simonsen, Jes, 1. 10. 31 (gårdejer) Nybøl.
13. Skjøth, Johs., 15. 2. 32 (landmand) Hygum Mark.
14. Thomsen, Kirsten, 2. 10. 32 (forvalter) Søgaard.
15. Toft, Else, 17. 3. 32 (gartner).

Ra (JM).

1. Beck, Kirsten, 27. 4. 31 (prokurist).
2. Clausen, Hans, 14. 10. 32 (klaverstemmer).
3. Clausen, Knud, 11. 6. 32 (møller) Årslev.
4. Dethlefsen, Detlef, 27. 10. 32 (bygmester).
5. Gjelstrup, Torkil, 15. 12. 31 (direktør).
6. Holbech, Lotte, 6. 3. 33 (lektor).
7. Hviid, Holger, 27. 12. 32 (repræsentant).
8. Juhler, Ingrid, 12. 2. 32 (bankdirektør).
9. Langschwager, Hugo, 24. 12. 32 (frugtavler).
10. Lassen, Dagny, 5. 1. 33 (urmager).
11. Mathiesen, Herman, 19. 8. 31 (chauffør).
12. Michelsen, Inga, 19. 12. 31 (gårdejer) Spang.
13. Petersen, Bent, 18. 11. 31 (installatør).
14. Petersen, Erik Jakob, 21. 11. 32 (bibliotekar).
15. Schmidt, Henning, 18. 6. 32 (lagerforvalter).
16. Sørensen, Helge, 9. 5. 32 (husmand) Sdr. Hostrup.
17. Zachariassen, Gunhild, 8. 12. 32 (orgelbygger).

Rb (Lg).

1. Andersen, Kaj, 12. 3. 33 (chauffør).
2. Birck, Chr. Boy, 15. 4. 31 (forsikringsagent).
3. Bonde, Olga, 9. 5. 32 (arbejdsmand).
4. Bøhlke, Martha, 30. 4. 32 (kørelærer).
5. Carstensen, Oda, 5. 4. 32 (slagtermester).
6. Christiansen, Agnete, 23. 11. 32 (vognmand).
7. Damgaard, Ove, 24. 6. 31 (arbejdsmand) Røde-Kro.
8. Frank, Erna, 11. 5. 32 (lærer).
9. Hoffmann-Madsen, Birgit, 19. 11. 31 (sognepræst).
10. Jørgensen, Alfred, 2. 9. 32 (arbejdsmand).
11. Kahlke, Ingrid, 16. 1. 32 (direktør).
12. Knudsen, Marie Mette, 6. 1. 32 (købmand).
13. Larsen, Johanne, 12. 9. 31 (landmand) Søst.
14. Lorensen, Edith, 24. 10. 31 (bagersvend).
15. Madsen, Aksel, 4. 4. 32 (grosserer).
16. Matzen, Elli, 16. 4. 32 (karetmager) Stubbæk.
17. Olsen, Sonja, 14. 2. 33 (gårdejer) Bovrup.
18. Pedersen, Henry, 3. 6. 32 (lagerforvalter).
19. Petersen, Johs., 20. 4. 31 (dyrlæge) Hellevad.
20. Schmidt, Elfi, 5. 11. 32 (chauffør).

4. Ma. (Bg).

1. Bartram, Elke, 24. 5. 33 (afd. købmand).
2. Christensen, Anita, 3. 12. 32 (restauratør) Varnæsavig.

3. Christensen, Karin, 12. 3. 33 (lærer) Tombøl.
4. Christiansen, Christian, 24. 11. 33 (købmand) Bovrup.
5. Gribsvad, Merret, 6. 8. 33 (landsarkivar).
6. Hansen, Arne, 11. 9. 33 (stadsskoleinspektør).
7. Hansen, Hans Jørgen, 30. 7. 33 (bestyrer), Røde Kro.
8. Hansen, Jørgen, 20. 4. 33 (formand) Hostrupskov.
9. Iversen, Christian, 2. 7. 33 (tømrermester) Tombøl.
10. Jürgensen, Carl 10. 3. 33 (kontorassistent).
11. Lassen, Arne, 4. 4. 32 (gårdejer) Kiding.
12. Lorenzen, Helge, 30. 1. 33 (lærer) Bodum.
13. Petersen, Chresten, 10. 2. 33 (gårdejer) Torp.
14. Præst, Kamma, 7. 11. 32 (afd. lærer) Røde-Kro.
15. Rasmussen, Grethe, 15. 3. 33 (læge) Hellevad.
16. Riishøjgaard, Anni, 4. 6. 34 (sognepræst) Rise.
17. Schultz, Else-Margrethe, 1. 8. 33 (blikkenslager).
18. Sørensen, Mette, 18. 12. 33 (lærer) Bedsted Lø.
19. Thomsen, Christian, 1. 10. 33 (fiskehandler) Tombøl.
20. Tychsen, Tove, 25. 2. 33 (førstelærer) Rise.
21. Warnecke, Arne, 12. 6. 32 (snekermester) Felsted.

4. Mb. (Kr.).

1. Appel, Thorkild, 17. 4. 32 (arbejdsmand) Klovtoft.
2. Boiskow, Inga, 2. 7. 33 (eksportør).
3. Brøgger, Annelise, 4. 6. 33 (købmand).
4. Fries, Adolf, 22. 9. 32 (gårdejer) Klovtoft.
5. Gåbe, Grete, 18. 4. 33 (læge).
6. Hell, Johannes, 13. 12. 32 (landmand).
7. Isaksen, Mogens, 27. 4. 33 (skræddermester).
8. Jendresen, Annelise, 1. 8. 33 (gæstgiver).
9. Jeppesen, Martin, 20. 2. 34 (købmand).
10. Jørgensen, Anders, 24. 4. 32 (repræsentant).
11. Klinkby, Eva, 21. 10. 32 (lektor).
12. Larsen, Grete Brandt, 7. 7. 33 (politikommissær).
13. Lützen, Ilse, 23. 6. 32 (fru Ch. Lützen).
14. Nissen, Hans Jürgen, 30. 9. 33 (købmand).
15. Petersen, Jørgen, 21. 6. 33 (tømrer).
16. Riis-Anthonsen, Ebba, 5. 2. 33 (afd. snekermester).
17. Stolzenburg, Edith, 6. 7. 32 (eksportør).
18. Strandbygaard, Bent, 12. 7. 33 (afd. lærer).
19. Thunberg, Elise, 26. 10. 32 (fiskeribetjent).

4. Mc. (Gr).

1. Andersen, Jørgen, 2. 7. 32 (amtslandinspektør).
2. Duborg, Ejnar, 14. 3. 34 (repræsentant).

3. Ebbesen, Harry, 16. 1. 34 (kunstmalers).
4. Federau, Ervin, 13. 5. 33 (tømrer).
5. Hansen, Aase, 12. 10. 33 (bagermester) Røde-Kro.
6. Hansen, Kirsten, 23. 12. 33 (købmand).
7. Hoffmann-Madsen, Inge, 27. 11. 33 (sognepræst).
8. Huusmann, Inge, 18. 8. 32 (gartner).
9. Høffner, Karin, 10. 4. 33 (købmand).
10. Jensen, Christa, 22. 6. 33 (mælkehandler).
11. Jensen, Karsten, 30. 12. 33 (fabrikant).
12. Kruhl, Preben, 4. 12. 32 (grosserer).
13. Nielsen, Niels-Aage, 1. 2. 34 (arkitekt).
14. Pedersen, Ivan, 8. 11. 33 (c/o snedkermester Kruse).
15. Refslund, Bodil, 28. 1. 33 (landmand) Rise.
16. Schmidt, Annelise, 5. 6. 33 (dyrlæge).
17. Schmidt, Elly, 1. 2. 34 (lagerforvalter).
18. Thomsen, Sara, 12. 6. 33 (montør).
19. Zuttermeister, Helga, 24. 4. 32 (skræddermester).
20. Wind, Charles, 27. 11. 32 (baneforvalter) Over Jerstal.

3. Ma. (TH).

1. Bill, Bent, 11. 9. 34 (typograf).
2. Bladt, Erna, 7. 2. 35 (gårdejer), Sdr. Hostrup.
3. Bladt, Tove, 16. 3. 34 (radiotekniker), Bovrup.
4. Brundstrup, Else, 16. 7. 34 (prokurist).
5. Diederichsen, Gerda, 3. 4. 34 (c/o lagerforv. H. Hansen).
6. Hansen, Viggo, 29. 9. 34 (sognepræst), Løjtkirkeby.
7. Hell, Christine, 18. 8. 34 (landmand), Sønderskov.
8. Hye Peter, 30. 4. 35 (gårdejer) Dyrbæk.
9. Iversen, Hans, 17. 6. 34 (gårdejer), Årslev.
10. Iversen, Jens Jørgen, 16. 12. 33 (købmand).
11. Jacobsen, Bendt, 30. 7. 33 (farvermester).
12. Kahlke, Bodil, 21. 10. 34 (direktør).
13. Lyck, Inger, 10. 1. 35 (lærer), Sdr. Hostrup.
14. Nickelsen, Hans Chr., 19. 6. 34 (fhv. lærer), Hellevad.
15. Outzen, Vagn, 25. 8. 35 (lærer), Hønkys.
16. Pedersen, Aase, 16. 4. 34 (trafikassistent), Røde-Kro.
17. Petersen, Ingrid, 6. 11. 34 (repræsentant).
18. Prien, Klaus, 13. 5. 33 (afd. farmaceut).
19. Schrøder, Gerda, 9. 5. 33 (kontrollør).
20. Simonsen, Holger, 22. 1. 34 (cand. pharm.).

3. Mb. (Hh).

1. Boysen, Wiebke, 22. 3. 34 (handelsmedhjælper).
2. Callesen, Claus, 4. 8. 33 (bibliotekar).

3. Frank, Egon, 24. 3. 34 (lærer).
4. Hanssen, Steffen Bjørn, 14. 4. 34 (redaktør).
5. Jacobsen, Flemming, 15. 5. 34 (bankass.)
6. Jensen, Birgit, 5. 10. 34 (fru E. Jensen).
7. Jørgensen, Henning, 5. 2. 35 (sparekassekasserer).
8. Kjer, Ellen, 14. 7. 34 (gårdejer), Lerskov.
9. Kramer, Else, 11. 2. 34 (bagemester).
10. Møller, Anne Helene, 29. 10. 34 (gårdejer), Søst.
11. Præst, Birthe, 19. 8. 34 (afd. lærer), Rise.
12. Ravn, Ellen Johanne, 7. 3. 35 (afd. sognepræst), Genner.
13. Schmidt, Helga, 2. 5. 34 (købmand).
14. Sørensen, Bent, 5. 4. 34 (købmand).
15. Walsted, Aage, 18. 8. 34 (gårdejer) Felsted.
16. Winther, Aage, 19. 2. 33 (dyrlæge), Felsted.

3. Mc. (Joh).

1. Allerelli, Svend-Erik, 20. 3. 35 (handelsmedhjælper).
2. Asmussen, Gertrud, 28. 2. 34 (måler aflæser).
3. Callesen, Dagny, 21. 4. 33 (gårdejer), Varnæs.
4. Christensen, Uwe, 23. 9. 33 (redaktør).
5. Frier, Arne, 9. 12. 34 (postkontrollør).
6. Glistrup, Anne Marie, 27. 8. 34 (grosserer).
7. Johansen, Inger, 13. 12. 34 (radioforhldr.), Røde-Kro.
8. Johanson, Ruth, 10. 7. 34 (gartner).
9. Jørgensen, Aage, Dan, 4. 8. 33 (distriktsingeniør).
10. Moos, Bent, 12. 11. 34 (bagemester), Varnæs.
11. Nissen, Egon, 8. 1. 35 (arbejdsmand), Røde-Kro.
12. Nissen, Olaf, 9. 9. 34 (ingeniør).
13. Petersen, Erik, 23. 1. 34 (købmand).
14. Petersen, Hans Jørgen, 27. 2. 34 (købmand).
15. Petersen, Ingeborg, 3. 2. 35 (gårdejer), Øbening.
16. Petersen, Nis, 17. 3. 33 (gårdejer), Vennersminde.
17. Refslund, Helga, 17. 9. 34 (landmand), Rise.
18. Riishøjgaard, Tove, 9. 10. 35 (sognepræst), Rise.
19. Rode, Carl, 7. 5. 34 (guldsmed).
20. Schmidt, Inger, 22. 3. 34 (inspektør), Stubbæk.
21. Skov, Inger Margr., 26. 3. 34 (husmand), Føvling.
22. Thomsen, Cathrine, 20. 11. 33 (fisker), Hostrupskov.
23. Wilhelmsen, Hans Peter, 6. 10. 34 (gårdejer), Stollig.
24. Wrang, Hans Jørgen, 10. 11. 33 (skræddermstr.), Felsted.

2. Ma. (Li).

1. Andersen, Anni Gyde, 12. 10. 35 (arbejdsmd.), Hellevad.
2. Andersen, Frede, 5. 12. 34 (landmand), Nørballe.

3. Andresen, Chr., 24. 12. 35 (bankrevisor).
4. Asmussen, Ulla, 29. 10. 35 (mekaniker).
5. Brink, Bodil, 8. 2. 35 (møbelhandler).
6. Caspersen, Sven, 30. 6. 35 (amtsfuldmægtig).
7. Dethlefsen, Gert, 6. 3. 35 (bygmester).
8. Grevsen, Karin, 8. 3. 36 (arbejdsmand).
9. Hansen, Bjarne, 8. 5. 35 (kommunelærer).
10. Hansen, Kaj, 24. 6. 34 (missionær).
11. Jørgensen, Kai, 23. 4. 34 (snedker).
12. Kahlke, Helga, 21. 2. 36 (grosserer).
13. Koberg, Erik, 22. 4. 34 (direktør).
14. Lassen, Cathrine, 2. 8. 35 (gårdejer), Kiding.
15. Laumann, Ilse, 24. 1. 35 (vognmand).
16. Lorenzen, Erna, 2. 3. 35 (gårdejer), Felsted.
17. Nielsen, Doris, 27. 6. 35 (forretningsfører).
18. Nielsen, Inge, 10. 2. 35 (revisor).
19. Nielsen, Sonja, 16. 1. 36 (arkitekt).
20. Petersen, Børge, 29. 1. 35 (elektroninstallatør).
21. Schultz, Carl, 12. 2. 35 (mekaniker).
22. Silberbauer, Ingrid, 3. 9. 35 (snedkermester).
23. Ørum, Sven, 4. 2. 35 (overbetjent).

2. Mb. (K1).

1. Andersen, Ulla, 1. 5. 35 (repræsentant).
2. Brink, Svend Aage, 16. 6. 35 (vognmand).
3. Callesen, Gertrude, 27. 9. 35 (bibliotekar).
4. Closter, Ellen, 31. 12. 34 (landmand) Stollig.
5. Ebbesen, Erik, 11. 6. 35 (kunstmalers).
6. Falck, Kaj, 3. 4. 35 (montør).
7. Fallesen, Ingeborg, 20. 9. 35 (tandlæge).
8. Flebbe, Paul, 11. 3. 35 (kioskejer).
9. Haagensen, Kaj, 22. 9. 33 (huskarl).
10. Heydenreich, Carl, 30. 9. 35 (glarmester).
11. Jacobsen, Henning, 22. 6. 35 (kommuneassistent).
12. Jeppesen, Harriet, 29. 9. 34 (værkfører).
13. Jespersen, Gurli, 21. 5. 34 (mekaniker).
14. Jørgensen, Ebbe, 2. 7. 35 (gårdejer), Årslev.
15. Krogh, Palle, 19. 4. 35 (adjunkt).
16. Krogsgaard, Ole, 10. 6. 36 (førstelærer), Varnæs.
17. Larsen, Bente, 2. 2. 35 (installatør).
18. Nissen, Gotfred, 24. 2. 36 (lagerchef).
19. Petersen, Chr., 13. 1. 35 (købmænd), Varnæs.
20. Petersen, Hans Chr., 29. 9. 34 (karetmager).
21. Petersen, Knud, Filskov, 6. 7. 35 (antikvitethandler).

22. Rasmussen, Grethe, 23. 3. 36 (orgelbygger).
23. Rasmussen, Inger, 18. 1. 35 (arbejdsmand), Stubbæk.
24. Rasmussen, Lorenz, 4. 12. 35 (landbrugskonsulent).
25. Schultz, Metha, 1. 11. 34 (landmand), Bolderslevskov.
26. Sørensen, Sven, 30. 5. 34 (arbejdsmand).
27. Wiesel, Margrethe, 10. 7. 35 (revisor).

2. Mc. (F).

1. Abild, Kirsten, 29. 1. 35 (speciallæge).
2. Asmussen, Lilian, 1. 1. 34 (fyrbøder).
3. Beuck, Hildburg, 2. 6. 34 (sognepræst).
4. Budsted, Poul, 11. 5. 35 (uddeler), Stubbæk.
5. Christensen, Helmer, 17. 2. 35 (lagerforvalter).
6. Færge, Nils, 28. 3. 37 (lektor).
7. Gabe, Karen Sofie, 26. 3. 35 (læge).
8. Gonnsen, Ingwer, 28. 4. 34 (murer).
9. Gribsvad, Boj, 6. 4. 35 (landsarkivar).
10. Hende, Hans, 17. 1. 35 (blikkenslager).
11. Holm, Viggo, 19. 11. 34 (arbejdsmand), Øbening.
12. Høier, Hans Kristian, 21. 10. 34 (lærer), Klovtoft.
13. Johannsen, Chr. Peter, 26. 7. 35 (arbejdsmand), Tumbøl.
14. Jørgensen, Bent, 3. 11. 35 (lagerforvalter).
15. Krogh, Gerda, 23. 3. 35 (gårdejer) Varnæs.
16. Krüger, Hans, 9. 10. 35 (radioforhandler).
17. Lauritzen, Ingrid, 13. 3. 36 (arbejdsmand).
18. Lildholdt, Erik, 26. 12. 35 (bankbogholder).
19. Nissen, Edith, 21. 5. 35 (gårdejer) Kamp.
20. Pedersen, Aase, 22. 12. 35 (tjener).
21. Pedersen, Svend Erik, 28. 1. 34 (kasserer).
22. Petersen, Edith, 14. 2. 36 (mejeribestyrer).
23. Schulz, Carl, 3. 6. 35 (kontorassistent).
24. Stolzenburg, Helga, 31. 5. 34 (eksportør).
25. Winther, Jens Peter, 21. 6. 34 (chauffør).
26. Wollesen, Flemming, 30. 3. 35 (overlæge).

1. Ma. (Bo).

1. Ahrensberg, Birthe, 21. 6. 36 (arbejdsmand).
2. Andresen, Henrik, 10. 9. 36 (grosserer).
3. Brose, Edith, 16. 8. 36 (arbejdsmand).
4. Bødker, Preben, 29. 9. 35 (trafikass.), Røde-Kro.
5. Dahl, Egon, 4. 6. 35 (installatør).
6. Dominicussen, Gynther, 19. 8. 36 (chauffør).
7. Friis, Hans, 14. 8. 36 (arkitekt).
8. Hansen, Asta, 28. 5. 36 (fhv. sygekassekasserer).

9. Hansen, Bo, 24. 4. 37 (købmand).
10. Hansen, Christel, 28. 3. 36 (vognmand), Røde-Kro.
11. Hansen, Erik, 24. 1. 37 (postbud).
12. Hansen, Gudrun, 15. 12. 36 (stadsskoleinspektør).
13. Henningsen, Tage, 19. 6. 36 (sparekasseassistent).
14. Holm, Inge, 12. 4. 36 (malermester). Røde-Kro.
15. Hviid, Povl, 1. 8. 36 (revisor).
16. Hänel, Uwe, 11. 6. 36 (bankassistent).
17. Jensen, Niels-Peter, 8. 7. 35 (skibsinspektør).
18. Jensen, Rigmor, 12. 4. 36 (ismester).
19. Kiszynski, Jürgen, 6. 2. 37 (arbejdsmand).
20. Kraft, Bodil, 28. 6. 35 (gårdejer), Hønkys.
21. Møller, Egon, 2. 12. 35 (købmand), Bedsted Lø.
22. Møller, Henning, 9. 4. 36 (installatør), Røde-Kro.
23. Nielsen, Børge, 9. 3. 36 (arbejdsmand).
24. Nielsen, Tove, 22. 3. 37 (malermester).
25. Outzen, Inger, 11. 7. 37 (lærer), Hønkys.
26. Petersen, Andreas, 30. 8. 34 (slagtermester), Røde-Kro.
27. Schlaikjer, Birthe, 8. 1. 36 (fru I. A. Schlaikjer).
28. Simonsen, Ruth, 18. 11. 36 (konstruktør).
29. Sørensen, Birgitte, 15. 2. 37 (forretningsfører).
30. Thuesen, Harald, 4. 1. 36 (malersvend), Røde-Kro.
31. Toft, Ina, 19. 9. 36 (gartner).
32. Vognsen, Aage, 2. 2. 36. (politibetjent), Røde-Kro.

1. Mb. (gh).

1. Andersen, Erik, 18. 6. 36 (skomagermester), Felsted.
2. Andresen, Annemarie, 30. 6. 36 (prokurist).
3. Andresen, Erik, 16. 2. 35 (direktør).
4. Birck, Jürgen, 25. 8. 36 (overinspektør).
5. Christensen, Marie, 18. 4. 36 (gårdejer), Hellevad.
6. Ebsen, Hilda, 20. 2. 36 (maskinmester).
7. Hansen, Kaj, 18. 6. 36 (barbermester).
8. Hoffmann, Verner, 24. 10. 35 (arbejdsmand), Hjordkær.
9. Jensen, Edith, 4. 10. 35 (landmand Fr. Møller), Mjøls.
10. Jensen, Herluf, 12. 8. 36 (møllersvend), Styrtom.
11. Jeppesen, Ketty, 2. 10. 35 (gårdejer), Nr. Ønlev.
12. Johansen, Hinrick, 13. 10. 34 (mælkemand), Hjordkær.
13. Klug, Annelise, 24. 11. 36 (hotelbestyrer).
14. Knudsen, Preben, 16. 2. 37 (repræsentant).
15. Knudsen, Villy, 17. 11. 35 (købmand).
16. Kryhlmand, Thomas, 19. 9. 36 (købmand), Nybøl.
17. Larsen, Erik Brandt, 3. 5. 36 (politikommissær).
18. Løwenstein, Lejf, 7. 5. 36 (installatør).

19. Maasbøl, Per, 20. 10. 36 (frøhandler).
20. Mathiasen, Leo, 19. 6. 36 (malersvend).
21. Moldt, Jan, 7. 5. 36 (repræsentant).
22. Nickelsen, Volker, 11. 12. 35 (fhv. lærer), Hellevad.
23. Nielsen, Børge, 19. 12. 34 (tapetserer).
24. Nissen, Povl-Otto, 1. 3. 36 (snedkermester).
25. Olsen, Rita, 3. 11. 36 (arbejdsmand), Hjordkær.
26. Petersen, Ingrid, 4. 9. 36 (ekspeditrice).
27. Petersen, Kurt, 8. 2. 37 (tobakshandler).
28. Rickers, Claus, 7. 2. 36 (adjunkt).
29. Skovgaard-Petersen, Harald, 22. 1. 36 (sognepræst), Felsted
30. Unna, Ingeborg, 1. 4. 36 (læge).

1. Mc. (Kj).

1. Agger, Lise, 13. 7. 35 (købmand).
2. Bargfeldt, Hans Georg, 13. 5. 36 (fru Bargfeldt).
3. Beck, Anne Marie, 26. 8. 36 (lektor).
4. Brandi, Tove, 2. 10. 36 (forretningsfører).
5. Brix, Niels, 16. 5. 36 (politimester).
6. Christensen, Else Marie, 6. 1. 36 (maskinbygger), Bovrup.
7. Christiansen, Ingeborg, 6. 9. 36 (købmand), Bovrup.
8. Fallesen, Bodil, 7. 2. 37 (tandlæge).
9. Hansen, Astrid, 29. 11. 36 (gårdejer), Bovrup.
10. Hansen-Hoeck, Peter, 3. 6. 36 (civilingeniør).
11. Hell, Inger-Margrethe, 25. 12. 35 (fhv. kommunefuldmægt.).
12. Jacobsen, Bente, 16. 11. 35 (gartner).
13. Jensen, Uwe, 7. 4. 36 (landmand), Stollig.
14. Jeppesen, Helene, 11. 1. 37 (farvehandler).
15. Johansen, Hans, 13. 12. 36 (lærer).
16. Jørgensen, Chr., 10. 7. 36 (gårdejer), Bovrup.
17. Jørgensen, Helge Dan, 9. 9. 35 (distriktsingeniør).
18. Larsen, Henry, 9. 11. 35 (uldspinder).
19. Madsen, Vagn, 19. 9. 35 (statsskovfoged), Skedebjerg.
20. Mathiesen, Rasmus, 7. 3. 37 (farmaceut).
21. Møller, Karen, 24. 2. 37 (farmaceut).
21. Olsen, Ole, 12. 12. 36 (gårdejer), Bovrup.
23. Petersen, Hans-Jørgen, 13. 7. 35 (konstruktør).
24. Petersen, Marie, 21. 7. 36 (gårdejer), Bovrup.
25. Petersen, Ulla, 19. 8. 36 (portier).
26. Ross, Else, 30. 10. 36 (bankbogholder).
27. Schmidt, Birthe, 17. 4. 36 (mekaniker).
28. Schmidt, Hans, 8. 4. 35 (dyrlæge).
29. Staggemeier, Hanne, 27. 7. 37 (overlæge).
30. Staugaard, Hans, 24. 2. 36 (gårdejer), Tumbøl.

31. Toft, Karin, 27. 11. 35 (købmand).

32. Wilhelmsen, Poul, 1. 7. 35 (entreprenør), Sdr. Hostrup.

I årets løb er nedennævnte elever udmeldt af skolen, de med * mærkede for at fortsætte skolegangen andetsteds:

Andersen, Aage, 12. 12. 34 (købmand), Øster Løgum.

*Beuck, Theodor, 30. 10. 27 (sognepræst).

Christensen, Hans Peter, 19. 9. 34 (rentenyder).

Christensen, Svend Aage, 9. 3. 34 (chauffør).

Elberg, Svend Aage, 5. 4. 34 (bagermester).

*Friis, Lorens, 8. 10. 31 (gårdejer), Vester Lindet.

Glistrup, Ole, 9. 2. 31 (grosserer).

*Grau, Valborg, 1. 5. 35 (lærer), Hellevad.

Hansen, Erik Kyed, 7. 1. 34 (fru A. M. Hansen).

Henningsen, Bente, 26. 7. 32 (arbejdsmand), Røde-Kro.

*Højholt, Per, 15. 11. 32 (læge).

*Jacobsen, Bjørn, 21. 4. 35 (adjunkt).

*Jacobsen, Ulf, 17. 10. 36 (adjunkt).

*Jensen, Luise, 29. 7. 33 (landmand), Rørmø.

Karger, Jens, 27. 7. 33 (radioforhandler).

Kristensen, Per, 22. 8. 34 (arbejdsmand).

*Kristiansen, Bent, 1. 1. 35 (førstelærer), Tinglev.

Kruse, Lilian, 23. 4. 35 (skrædermester Møller Pedersen).

Petersen, Clara, 22. 8. 33 (sadelmager), Bedsted Lø.

Petersen, Harry, 28. 12. 33 (murermester), Røde-Kro.

*Rein-Jensen, Bente, 24. 2. 36 (politimester), Sæby.

Wind, Anita, 13. 7. 34 (baneforand, Over Jerstal).

*Skårup, Karen, 22. 1. 34 (afd. sognepræst).

*Skårup, Povl, 6. 5. 36 (afd. sognepræst).

Spies, Elke, 21. 11. 33 (fru E. Spies), Stollig.

Thorning, Hans Chr., 5. 1. 35 (arbejdsmand).

Will, Olga, 8. 6. 34 (orgelbygger).

Foreninger.

Aabenraa Statsskoles Samfund har med sagfører *Hans Johansen* som formand gennemført en smuk sæson med en vellykket dimittendfest på årsaflutningsdagen og en morsom medlemsfest ved nytår. Samfundet har traditionen tro udsendt et lødigt årsskrift under *Frands Greger-sens* redaktion.

Opnør har med Hermann Knudsen som formand gennemført en sæson med en munter julefest, andre mindre fester og enkelte foredragsaftener.

„Foreningen til Dyrenes Beskyttelse“ har ved skolen en ungdomsafdeling under ledelse af JM. Den tæller 110 medlemmer.

Elevråd.

Elevrådet valgtes i september og bestod da af Knud Ølgaard (fmd.) Povl Gabe (n.fmd.), Inge Madsen (kass.) og Mogens Arensbach-Jensen (sekr.), og Erika Mailund, Gitte Andresen, Karen Jensen. Erna Frank, Lotte Holbech, Erwin Federau, Grethe Brandt Larsen, Helge Lorenzen, idet præfekturerne for 1.—3. m var fordelt på sædvanlig måde. Elevrådet har varetaget det praktiske arrangement ved skolekomedie og skolebal m. v. og har forestået salget af sparemærker under Kjø's kontrol. Et forslag om tilladelse for III—II til tobaksrygning kunne skolerådet ikke imødekomme, og et forslag om at lade pigerne og drengene i 3. m bytte op og ned i nogen til på hv. håndgering og sløjd stødte på pensavanskeligheder.

Af skolens dagbog.

19. 6.: Årsafslutning for 1.—2. m.
24. 6.: Årsafslutning, Dimissionstalen er trykt i „Sønderjyden“ samme og flg. dag.
16. 8.: Det nye skoleår begynder.
23. 8.: Skolens fødselsdag fejres ved skovtur til Var-næsvig.
6. 9.—11. 9: IIs + m på geologisk excursion under le-delse af Bg og Gr til København, Stevns og Møen m. v. Besøg i Kgl. Teater.
Is + m på historisk excursion under ledelse af Kj, IP, Kr og Bo til Nordsjælland (Fredensborg, Hillerød, Helsingør), Sverige (Kullen, Höganäs) og København. Besøg i Kgl. Teater.
17. 9.: Skolescenen opførte Shakespeare: „Tvillingerne“, som vi alle overværede.
18. 9.: Skoleidrætsstævne for Aabenraa by: 1. og 2. m deltager.
25. 9.: Skoleidrætsstævne i Tønder for Haderslev kate-dralskole, Ribe katedralskole, Sønderborg stats-skole, Tønder statsskole, Duborgskolen og Aaben-raa statsskole. De 5 skolers rektorer indstiftede „Rektorernes langboldpokal“ for piger, som vi vandt, og „Rektorernes fodboldpokal“, som Ha-derslev katedralskole hjemførte.
15. 11.: Konsulent A. Thruë-Møller holder for II—III's +m foredrag om „Form, farve og linier“ og viser lysbilleder i tilslutning hertil.
71 af skolens elever overværer Odense Teaters op-førelse af Shaw: „Pygmalion“.
26. 11.: Forældremøde. Foredrag ved Kr. (optrykt i nær-værende beretning). Med 226 stemmer mod 1 ud-taler mødet sig for en ny karaktergivningsordning for m + r, der herefter med ministerielt sam-tykke får karakterer samme antal gange som gym-nasiet. Fælles kaffebord. Forevisning af skolen. Forældrene holder valgmode.
22. 12.: Juleafslutning. Gr læser juleevangeliet; der udde-les oplægspenge og stipendier, 1.a opfører under ledelse af Bo julekomedien „Prinsessen, der ikke kunne sove“, 1b, 1c synger julesange.
- Sidste uge før jul var III's + m's elever gæster paa en række højskoler, idet statskonsulent Johs. Novrup

havde formidlet invitationer fra Askov, Engels-
holm, Internationiale, Krogerup, Roskilde, Rød-
ding, Snoghøj og Vallekilde højskoler.

1949

11. 1.: Svensk rejselektor Gösta Sjöstedt (Hässleholm): foredrag om „En svensk gymnasists oplevelser i Danmark sommaren 1920“.
13. 1.: Svensk rejselektor, dr. Helge Backlund (Lund): foredrag om „Djurvärldens invandring till Skandinavien“.
28. 1.: II's + m opfører Shakespeare: „Købmanden i Venedig“ (v. Østerberg), instruktion ved rektor, dekorationer ved Joh, belysning ved J-J. Forud for forestillingen sang og spillede piger fra Is + m og Ra, Rb stykker af John Purcell (1658—85).
I de følgende dage opførtes den vellykkede forestilling i Padborg og Kruså.

Scenebillede fra skolekomedien, udført af Joh.

10. 2.: opførtes den for „Aabenraa Bys Danske Samfund“ ved sammes afstemningsfest.
25. 2.: Skolebal.
27. 2.: Musikdemonstration ved magister Glahn for III-R.
28. 2.: 1. m slog „katten af tønden“.
17. 3.: Captain John Wilson fortæller om „English Public Schools“ for III-R.

29. 3.: Politiet foranstalter ved „Justitsministeriets udvalg for større færdselssikkerhed“ foredrag og film om god færdsel for eleverne i mellemskolen.
31. 3.: Redaktør *Martin Lønvang* læser Kaj Munk „Ordet“ for III.—4.m.
9. 4.: Gymnastikopvisning.
29. 4.: Forårskoncert.
 Program:
 J. S. Bach: »Bauernkantate« (i uddrag) for soli, kor og 2 violiner. II G
- o —
- Carl Nielsen: »Nu lyser løv«. (Johs. Jørgensen)
 Poul Schierbeck: »Nu ruger på reden«. (L. Holstein)
 Oluf Ring: »Den kedsom vinter«. (Ambr. Stub)
 Jørgen Jersild: »Morgensolen«. (Marinus Børup)
1. og 2. ml.
- o —
- * * * : »In vernalis temporis«. (Morten Børup)
 Svensk folkeviser: »Kristallen den fina«. 3. ml.
 — : »Valkulla«.
- o —
- F. Mendelssohn: 3 duetter m. klaver. 4. ml.
- o —
- N. W. Gade: Prolog af »Elverskud«.
 Peter Heise: Ranes sang af »Drot og Marsk«. Solo og kor.
 Fr. Kuhlau: O, den skønne maj.
Gymnasiekoret.
30. 4.: Vagtskifte ved „Elevernes flag“.
4. 5.: Om aftenen bål, fakler og sang på „Aabenraa bys danske samfunds“ festplads; ca. 300 gæster overværede dette.

Undervisningen.

I skoleårets løb er undervisningen inspiceret af undervisningsinspektørens faglige medhjælpere i drengegymnastik, lektor Rik. Frederiksen, i tysk, lektor A. Rossen, i engelsk, lektor K. V. Olsen, og matematik, lektor E. Rønau.

Afgangsklasserne opgiver til den forestående eksamen:
 Dansk:

III.s+m. Holberg: Jeppe på Bjerget. J. P. Jacobsen: Mogens.

K .Munk: Ordet. Falkenstjernes håndbog: 1. bd. 9—12, 94—96, 113—115, 188—189, 230₁₅—231, 243—246, 253—255, 276—278, 305—308, 366—367₁₅, 376.

II. bd. 2, 5₁₋₂₄, 15, 37—38 spalte 1, 73—96, 140—144, 154—157 Sjælland, 189—199, 208—209 (Danmark), 231—235, III. bd. 42—44₃, 90—93, 212—215, 235—243₁₃, 251, 299—300₆, 320—321. — Desuden J. P. Jacobsen: Fru Føns 2. halvdel fra afsnittet »Og tanker kom og tanker gik...« = ca. 130 n. s.

Ra.: C. Hauch: Søstrene på Kinnekullen, Blicher: Brudstykker af en landsbydegns dagbog. Clausen og Hansen: Dansk læsebog for realklassen, 6. udgave, s. 33—37, 40—43, 72—74, 82—83, 91—111, 112—116, 180—186, 197—211, 219—231.

Rb.: Blicher: Brudstykker af en landsbydegns dagbog. Pontoppidan: Isbjørnen. Samme læsebog: s. 8—33, 40—43, 57—70, 72—77, 85—91, 111—116, 172—175, 194—197, 197—211.

4 a. Clausen og Hansen: Dansk læseb. f. msk. III.: 32—33, 36—39, 66—90, 102—112, 116—124, 128—142, 216—228, 242—270, 287—290, 291—295, 308—313 = 155 n. s.

Houken og Sørensen: Svensk f. msk. s. 6—7, 16, 14—24, 37—38, 41—42, 17, 43—50, 97—90, 105—107, 111, 16—25.

L. Holberg: Den politiske kandestøber.

4 b. Samme læseb.: s. 32—33, 36—39, 42—49, 61—66, 66—81, 102—112, 116—122, 128—142, 164—167, 179—190, 264—270, 287—290, 295—302, 318—319. Samme svensk. s. 1—6, 10—15, 37—38, 43—48, 62—64, 91—92, 105—107.

Blicher: Præsten i Veilby.

4 c. Samme læseb. 8. udg. s. 5—20, 36—39, 45—46, 56—60, 66—80, 96—98, 142—164, 191—210, 291—303 = 150 n. l. Samme svensk. s. 67—91 = 25 n. s. Oehlenschläger: Hakon Jarl.

Engelsk:

III. Julius Cæsar, act III, Engl. Poems (5. ed.) s. 23, 53—56, 59—64, 70, 73—76, 80—86. The Dickens Reader (5. ed.)₂₅, 50—68. Contemporary Reader (udg. 1937) 54—59, 64—80, 179₂₅—187. Rebecca Sharp 31—46.

III. I gymnasietiden med 2 + 2 timer er læst: Ring Hansen og Mouridsen: On Engl. and the English. Helweg Møller: Modern Prose II.

Ra.: Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk f. realkl. stk. 3, 4, 5, 7, 8, 10, 1, 6, 11, 13, 15 = 75 n. s.

Rb.: Samme bog: Stk. 3, 4, 6, 8, 10, 13, 15, 17, 18 = 76 n. s.

4 a. Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Eng. f. mls. IV. Stk. 4, 7, 8, 10, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 26, 27 = 52 n. s.

4 b. Samme bog: Stk. 4, 8, 10, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 26, 27
31 = 50 n. s.

4 c. som 4 b.

Tysk:

III_s. Goethe: Faust I. Vers 243—429, 522—605, 808—940, 1530—1711, 2678—2728, 3073—3216, 3217—3413. Branner og Stær-mose: Deutsche Klassiker s. 74—83, 108—111, 130—135, 142—143. Østergaard: Tyske digte II_s nr. 12—18, 20—25, III. nr. 2—5. Jef-sen: Über Deutschland, nr. 12, 22, 24, 27.

III_m. I gymnasietiden med 1 + 1 time er læst: Th. Mann: Buddenbrooks, Winklers udg. Gad: Tyske tekster f. det mat. gymn. s. 1—15, 20—46, 53—57. Gad: Tyske læsestk. f. realkl. s. 7—17, 20—36, 37—75, 106—127.

Ra.: Lasthein og Skov: Deutsch f. die Realkl. stk. 2—5, 7—9, 11—13, 16—18, 20—21, 26, 29.

Rb.: Samme bog: Stk. 5, 8, 9, 12, 13, 15, 27, 29, 30 = 75, 3 n. s.

4a. Wiggers Smith, Hasselriis, Mogensen: Tysk III. stk. 2, 3, 5—9, 11, 13, 15, 18, 19, 23, 25—27, 32, 33, 37, 39, 41—43 = 51 n. s.

4 b. Samme bog III: s. 53—55, 59—113.

4 c. Samme bog III: s. 38—43, 49—55, 59—66, 67—68, 70—71, 74—75, 78—88, 90—95, 96—101, 102—108.

Fransk:

III_s+_m. har læst i løbet af gymnasietiden: Nielsen og Hoff-mann: Begynderbog. Jung: Læsebog. Biller og Thorn: La vie française, s. 5—23, 51—59, 80—90. Brüel: Moderne fr. skribenter IV, s. 11—16, 23—37, 59—123. H. Madsen: Moderne fr. forfattere, til extemporal. Linguaphone-lektioner.

Ra.: Nielsen og Hoffmann: Begynderbog: 21—25, 29—31, 33—35, 43—51, 55—56, 57—71, 77—81, 94—104. Linguaphone nr. 4, 6, 7, 9, 11 = 50 n. s.

Rb.: Samme bog: 45—94.

Latin:

III_s. Høeg: Cæsar og andre forf.: Cæsar I, 1—12 m, Frater Leo., Nielsen og Krarup: Lat. læsebog: s. 68—78, 91—95, 133—143, 144—157, 171—175 = ialt 60 n. s.

4 a.: Mikkelsen: Lat. læsebog: Kap. I—XXV, XLVL—LII.

4 bc. som 4 a.

Oldtidskundskab:

III_s+_m. Homer: Iliade I, XXIV vers 469—595. Odysse VI. ialt 1063 vers. Sophokles: Antigone. Kragelund: Græske histori-

kere s. 64—80. Platon: Apologi og Kriton = ialt 87 n. s. Kunst-historie: Kretisk-mykenisk kunst (borge, tyrebægre, løveport). Geometrisk kunst. Tempelstilarter, Parthenon, Fidias' Athene. Olympiatemplets øst- og vestgavl. Teneastatuen, Kore, vognsty-rer (Nike), diskoskaster, spydbærer, Hermes m. Dionysosbarn, skraber, Laokoon, døende galler, teatret.

Historie:

III s + m. Verdenshistorien 476—1500, 1789—1815, 1871—1914, Norden til 1380 og 1848—1920. Samfundslære s. 9—22, 51—62, 81—89, 95—118. Speciale: Nordslesvig 1918—1940.

Ra.: Englands, Frankrigs, Tysklands, Ruslands og U.S.A.'s historie i hovedtræk, delvis efter Holt: Verdenskrigenes historie. Samfundslære efter Kierkegaard m. fl.: Borger og samfund (1947) s. 5—38, 42—50, 59—67, 82—98.

Rb.: Paul Holt: Verdenskrigenes tidsalder: s. 5—22, 26—30, 31—38, 41—44, 48—49, 50—56, 58—70, 72—81. Kierkegaard m. fl.: Borger og samfund: s. 5—38, 42—50, 56, 57—67, 82—98.

4 a. Buchreitz og Rosing: Historie II, s. 113—234, (234—236), 237—318.

4 b. Som 4 a.

4 c. Samme bog: s. 147—298, 318—347.

Geografi:

II s. Hellner: Geografi f. det spr. gymn.: Fra s. 15, desuden er I G's geografistof og den uorganiske kemi + fysikken repeteret. Til prøven opgives det læste med undtagelse af de i ministerielt cirkulære tilladte overspringelser.

II m. Hellner og Humlum: Geografi, med de af inspektionen tilladte overspringelser.

Ra. + b.: Hellner og Humlum: Erhvervsgeografi.

4 a. Andersen og Vahl: Geografi II fra S.—Am. — bogen ud. Desuden er Grønland repeteret.

4 b. Samme bog: Fra S.—Am. — bogen ud.

4 c. Samme bog: Fra Mexico — bogen ud.

Naturhistorie:

III s + m. Krogh: Fysiologi. Jessen og Schøning: Biologi (—Økologi). Til prøven opgives det læste — de tilladte over-springelser.

Ra. + b.: Jørgensen og Andersen: Biologi f. realkl.

4 a + b + c.: Balslev og Simonsen: Botanik IV. Andersen og Balslev: Zoologi II fra snegle — bogen ud.

Fysik og kemi:

III. Sundorph: Varmelære (6. udg.) s. 14—32 og 49—52. Mekanik (6. udg.) s. 1—17, 23—25, 34—70, 94—100. Lyslære (4. udg.) s. 29—31 og 42—50. Elektricitetslære (6. udg.) s. 1—16, 22—28, 37—50, 85—91, 157—164. Barmwater: Astronomi (7. udg.) s. 9—18, 21—35, 56—72, samt flg. fysiske øvelser: Varmefylde, smeltevarme for is, skrånplan, vægtundersøgelser, Kundts rør, goniometer, spektrere, fotometri, Wheatstone's bro, kompensationsapparat, termoelement, jordmagnetisme, Joules lov, Faradays love, elektronrør.

Ring: Kemi f. gymn. §§ 6—11, 18, 21, 23, 30, 35—45, 57, 59, 61, 63 (ud. krom.), 66 (efter 6 udg.).

Ra. + b.: Th. Sundorph: Fysik f. realkl.: Varmelære og elektricitetslære.

4 a + b + c.: Th. Sundorph: Fysik f. msk. II.

Regning og matematik:

III. Efter Juul og Rønnaus bøger opgives: I, §§11, 13, 15—53, 90—98, 102a, 105, 124, 125, 128—141, 149.

II. 13—35, 37—38, 45—59, 76 eks. 40 og 41, 78—84, 95—114.

III. 6—14, 40—45, 77—104, 117, 118.

II.s Paul Mogensen: Matem. f. spr. gymn.: 3—4, 7—15, 27—38.

Ra. + b.: C. C. Andersen og Damgård Sørensen: Regning og aritmetik f. realkl. (udg. 1936). Logaritme, potens og rod er ikke læst efter bogen. Udover bogens pensum er læst: Kvadratrodsligning, den exponentielle ligning og andengradspolynomiet.

Ra. + b.: Pigeregning: C. C. Andersen og Damgård Sørensen: Praktisk regning f. piger.

Ra. + b. Geometrikere: Juul og Rønnaus: Geometri f. realkl.

4 a. C. C. Andersen og Damgård Sørensen: Regneb. f. msk. IV.

H. J. Pihl: Geom. øvelser f. msk. II. §§72—76, 77—81, 85, 86, 94—105.

4 b. Samme bøger. Geom. øvelser: §§ 77—81, 85, 86, 94—105.

4 c. Samme bøger. Geom. øvelser: §§ 78—83, 85, 86, 96—104.

Elevernes materiel

Eleverne skal have gymnastikdragt, håndklæde til hver gymnastiktime, elever i mellemskole og realklasser en passer, elever i det matematisk-naturvidenskabelige gymnasium et tegnebestik og alle elever de nødvendige stilebøger, kladdehæfter, tegneblokke, det nødvendige skrivemateriel samt skolebøger efter nedenstående bogliste. *Af hensyn til, at ikke alle ældre udgaver af bøgerne er anvendelige, bør eleverne ikke skrive navn i bøgerne, før de er godkendt af faglæreren.* Alle elevernes ejendele må i øvrigt være tydeligt mærkede med navn.

Bogliste for mellemskolen og realklassen

	1. M	2. M	3. M	4. M	R.
<i>Religion:</i>					
Juul-Mortensen og Norrild: Bibelhist. I	+	+			
— — — — — II		+	+	+	
(i den nyeste udgave er I og II i eet bind)					
<i>Dansk:</i>					
Clausen og Hansen: Dansk læsebog for mlsk. I (ikke ældre end 8. udgave)	+				
— — — — — II (ikke ældre end 8. udgave)		+			
— — — — — III (ikke ældre end 8. udgave)			+	+	
— — — — — RIKI. (ikke ældre end 5. udgave)					+
Houken og Sørensen: Svensk for mlsk.			+	+	
Ludvigsen: Dansk skoleordbog eller Dansk Ret- skrivningsordbog (1. M.: ny udgave)	+	+	+	+	+
Forfatterlæsning efter senere meddelelse . . .				+	+
<i>Engelsk:</i>					
Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk f. mlsk. I + øvelseshefte	+				

	1. M	2. M	3. M	4. M	R.
— - — II + —		+			
— - — III + —			+		
— - — IV + —				+	
— - — realkl + —					+
<i>Tysk:</i>					
Tysk-dansk og dansk-tysk ordbog					+
Lasthain og Skov: Deutsch I		+			
— - — : Deutsch II			+		
— - — : Deutsch III				+	
— - — : Tysk læseb. f. realkl. + glosehæfte					+
N. Kaper: Kortfattet tysk sproglære ved Houl- sen og Stenbjerre					+
Brüel: Tyske realeksamensopgaver med sprog- øvelser					+
<i>Fransk.</i> (Kun for elever, der læser fransk):					
Nielsen: Fransk skolegrammatik					+
Brenner og Roskjær: Fransk for begyndere ..					+
<i>Latin.</i> (Kun for elever, der læser latin).					
Mikkelsen: Latinsk læsebog (sidste udgave) ..				+	
<i>Historie:</i>					
Euchreitz og Rosing: Historie I	+	+			
— - — : — II			+	+	
Kierkegaard m. fl.: Borger og samfund					+
Historiebog efter senere besked					+
<i>Geografi:</i>					
Andersen og Vahl: Geografi f. mlsk. I	+	+			
— - — : — - — II		+	+	+	
(ikke ældre end 10. udgave)					
Christensen og Krogsgaard: Atlas f. mlsk.	+	+	+	+	+
(ikke ældre end 13. udgave)					
Christensen og Krogsgaard: Atlas u. navne I ..	+	+	+	+	+
(ikke ældre end 12. udgave)					
Christensen og Krogsgaard: Atlas u. navne II..		+	+	+	+
Hellner og Humlum: Erhvervsgeografi f. realkl.					+
<i>Naturhistorie:</i>					
Andersen og Jørgensen: Biologi f. realkl.					+

	1. M	2. M	3. M	4. M	R
Ealslev og Andersen: Zoologi f. mlsk. I	+	+			
— - — : — - — II			+	+	
Balslev og Simonsen: Botanik f. mlsk. I	+				
— - — : — - — II		+			
— - — : — - — III			+		
— - — : — - — IV				+	
Rasmussen og Simonsen: Lille flora	+	+	+	+	
Rasmussen og Simonsen: Organisk kemi			+		
<i>Fysik og kemi:</i>					
Kobberø: Kemi f. mlsk.		+	+		
Sundorph: Fysik f. mlsk. I	+	+	+		
— : — - — II				+	
Sundorph: Fysik f. realsk. I—II					
<i>Regning og matematik:</i>					
Andersen og Damgaard Sørensen:					
Regning og aritmetik f. mlsk. I	+				
— - — - — II		+			
— - — - — III			+		+
— - — - — IV				+	
— - — - realkl. (sidste udg.)..					+
Praktisk regning f. piger					+ a)
Erlang: Firrecifret logaritmetavle, C.					+ a)
Juul og Rønnau: Geometri f. realkl.					+ a)
Pihl: Geometriske øvelser I	+				
Pihl: Geometriske øvelser II		+	+	+	
<i>Sang:</i>					
Den danske sang	+	+	+	+	+
Gymnasiesangbogen				+	+
<i>Skrivning:</i>					
Herman Larsen: Øveb. t. br. v. skriveunderv. 5—7			dr.		
— — : Den røde skrivebog I	+	+	+		
— — : — — — II	+	+			
Aabenraa Statsskoles karakterbog f. mlsk.	+	+	+	+	+
a) Efter valg af fag.					

Bogliste for gymnasiet

	Is	Im	IIs	IIIm	IIIs	IIIm
<i>Religion:</i>						
S. Holm: Religionerne	+	+	+	+	+	+
Evt. teksthefter efter senere meddelelse	+	+	+	+	+	+
<i>Dansk:</i>						
Falkenstjerne: Håndbog i dansk litt. I—II (ved Borup Jensen)	+	+	+	+	+	+
Noter hertil	+	+	+	+	+	+
Falkenstjerne: Håndb. i dansk litt. III				+	+	+
(ved Borup Jensen)				+	+	+
Noter hertil				+	+	+
Norrild: Dansk litteraturhistorie	+	+	+	+	+	+
Oxenvad: Vort sprog I (1. udg. kan ikke bruges)	+	+	+	+	+	+
Rehling og Hasselberg: Svenske forfattere	+	+	+	+	+	+
Sprogforklaring hertil	+	+	+	+	+	+
Forfatterlæsning efter senere meddelelse	+	+	+	+	+	+
<i>Engelsk:</i>						
Bredsdorff: From Beowulf to Kipling			+		+	
Engelsk- dansk og dansk-engelsk ordb.	+		+		+	
Herløv: Engelsk grammatik	+		+		+	
Kindt-Jensen: Engelske stiløv. f. realkl. og I g — — : Engelske stiløv. f. gymn. øv. kl.	+		+		+	
Helweg-Møller and Herløv: The british spirit..	+		+			
Ring-Hansen og Mouridsen: On England and the English + notehefte		+		+		
Rosenmeier: A Modern Engl. Omnibus	+					
— : and Ehlerm-Møller: A contempo- rary Reader						+
Stigaard: Repetitionskursus i den eng. gramm. — : The Dickens Reader	+		+		+	
Thackeray: Rebecca Sharp v. Andersen					+	
Østerberg: English Foems (5. og senere udg.)..	+		+		+	
Yderligere forfatterlæsning efter senere med- delelse	+		+		+	
Alving og Brøndum: Engelske synonymer	+		+		+	
<i>Tysk:</i>						
Østergaard: Tyske digte	+		+		+	
Eranner og Stærmoser: Deutsche klassiker	+		+		+	

	Is	Im	IIs	IIm	IIIs	IIIm
Ring-Hansen og Stærmose: Kulturgeschichtliche lesestücke	+		+		+	
Gad og Moe: Tyske stiløvelser + ordliste	+		+		+	
Moe: Deutsche sprachlehre f. d. höh. schule ..	+		+		+	
Tysk-dansk og dansk-tysk ordbog	+		+		+	
Tyske studentereksamenopgaver II (ikke ældre end 4. udg.)	+		+		+	
Forfatterlæsning efter senere meddelelse	+	+	+	+	+	
Carl Gad: Tyske tekster f. det mat. gym.		+		+		
<i>Fransk:</i>						
Fransk-dansk ordbog	+	+	+	+	+	+
Jung: Fransk læsebog (sidste udg.)			+	+	+	+
Bruun og Roskjær: La france			+	+	+	+
Linguaphone: Fransk tekstbog	+	+	+	+	+	+
Brüel: Moderne franske skribenter IV					+	+
Madsen: Moderne franske forfattere			+	+	+	+
Nielsen: Fransk grammatik	+	+	+	+	+	+
Brenner og Roskjær: Fransk for begyndere ..	+	+				
Nielsen: Franske stiløvelser	+	+	+	+	+	+
Nielsen: Nogle udtaleregler			+	+	+	+
<i>Latin:</i>						
Høeg: Cæsar og andre forfattere	+		+		+	
Krarup og Nielsen: Latinsk læsebog			+		+	
Krarup og Nielsen: Romersk poesi			+		+	
Kragelund: Latinsk sproglære	+		+		+	
<i>Oldtidskundskab:</i>						
Euripides: Medeia			+	+	+	+
Frisch: Sokrates' domfældelse og død					+	+
Homer: Iliaden og Odysseen v. Østergaard	+	+	+	+	+	+
Kragelund: Græske kunstværker	+	+	+	+	+	+
— : Græske historikere			+	+	+	+
Bruhn og Hjortsø: Klassisk kunst	+	+	+	+	+	+
Secher: Græsk mytologi til skolebrug	+	+	+	+	+	+
Sofokles: Antigone v. Thor Lange			+	+	+	+
<i>Historie:</i>						
Andrup m. fl.: Danmarks historie i billeder ..	+	+	+	+	+	+
Bundgaard: Oldt. o. middelald. billedhefte I ..	+	+	+	+	+	+
Morville: Samfundslære					+	+
Munch: Læreb. i verdenshist. f. gymn. I.....	+	+	+	+	+	+
— — — — — II.....	+	+	+	+	+	+

	Is	Im	IIIs	IIIm	IIIIs	IIIIm
Munch: Læreb. i verdenshist. f. gymn. III.....			+	+	+	+
— — — — — IV.....				+	+	+
Teksthefter efter senere meddelelse	+	+	+	+	+	+
Kierkegaard og Winding: Nordens historie	+	+	+	+	+	+
<i>Geografi:</i>						
Hellner og Humlum: Geografi f. gymnasiet ..		+		+		
Christensen og Krogsgaard: Atlas f. mlsk.	+	+	+	+		
— — — Atl. u. navne I	+	+	+	+		
— — — Atl. u. navne II	+	+	+	+		
Hellner: Geografi f. det spr. gymn. + kort og tegninger	+		+			
<i>Naturhistorie:</i>						
Krogh: Menneskets fysiologi					+	+
Schiønning og Jessen: Biologi f. gymnasiet					+	+
<i>Fysik og kemi:</i>						
Eriksen: Fysik og kemi f. det spr. gymn.	+		+			
Barmwater: Astronomi f. gymnasiet		+		+		+
Nygaard og Christiansen: Fys. øv. f. gymn.		+		+		+
Ring: Kemi f. gymn. + øvelser		+		+		+
Skriv- og rejsekalenderen f. sidste år		+		+		+
Sundorph: Lyslære f. gymnasiet		+		+		+
— Mekanisk fysik f. gymn.				+		+
— Varmelære f. gymn.		+		+		+
— Elektricitet og magnetisme				+		+
<i>Regning og matematik:</i>						
Erlang: Firecifret logatritmetabel, udg. C.	+	+	+	+		+
Fihl og Rubinstein:						
Læreb. i matematik I + opgaver		+		+		+
— — — II + —				+		+
— — — III + —						+
Mogensen: Matematik f. de sprogl. linier	+		+			
<i>Sang:</i>						
Den danske sang	+	+	+	+	+	+
Gymnasiesangbogen	+	+	+	+	+	+
Aabenraa Statsskoles karakterbog f. gymnasiet	+	+	+	+	+	+

Afgangs- og årsprøverne.

Skriftlig examen og skriftlig årsprøve fandt sted i dagene 2.—20. maj, skriftlig optagelsesprøve 21. maj.

Terminen for mundtlig examen er fastsat til tiden 7. juni til 22. juni. Årsprøverne vil finde sted i samme tidsrum.

Skema herover udsendes senere.

Fremlæggelsesarbejder (sløjd, kv. håndgerning, skrivning, tegning m. v.) og skriftlige årsprøvebesvarelser vil være fremlagt i gymnastiksalene den 1. og 2. juni kl. 10—11 og kl. 16—18.

Årsafslutning.

Årsafslutningen finder for 1. og 2. m.s vedkommende sted torsdag d. 16. juni kl. 9,00, for den øvrige skole fredag den 24. juni kl. 9,00.

Forældre og andre, der nærer interesse for skolens arbejde, indbydes til at overvære de mundtlige prøver, bese fremlæggelsesarbejderne m. v. og deltage i årsafslutningerne.

Gaver.

Skolen har i årets løb modtaget boggaver fra Gyldendalske Boghandel, Videnskabernes Selskab, Grønlands Styrelse, Meteorologisk Institut, Det danske Spejderkorps' Aabenraa kolonne.

Desuden har skolen af guldsmed C. Rode fået en kunststensbuste, forestillende kong Christian X.

Til samlingerne og undervisningen er gaver skænket af stenhugger Batzlaff og stadsdyrlæge K. Mogensen samt flg. elever: Bodil Kraft, Helmer Christensen, Henny Petersen, Rasmus Mathiesen, Uwe Jensen, Bente Jacobsen,

Vagn Madsen og Uwe Hänel, hvilken sidste har haft held til at fange 3 bjergsalamandre, der herved første gang er fundet i Danmark, hvorfor Zoologisk Museum underrettedes.

For al venlighed af denne og anden art er skolen megen tak skyldig.

George Burdick

Nogle ordensregler

- 1) Eleverne skal møde i god tid, d. v. s. være på skolepladsen lidt før skoletidens begyndelse.
- 2) Skoletiden er fra kl. 8,00 til kl. 13,50, om lørdagen dog fra kl. 8,00 til kl. 13,00. Eftersidning finder kun sted, efter at hjemmet er underrettet herom.
- 3) Ønskes en elev fritaget for at tilbringe frikvartererne paa legepladsen, må *skriftligt* ønske herom medbringes. Tilladelse vil almindeligvis kun blive givet for en kortere periode. I spisefrikvarteret kan eleverne opholde sig indendørs. Der kan købes mælk på skolen.
- 4) Tilladelse til at forsømme skolen hele dagen eller dele af dage kan i særlig tvingende tilfælde gives af rektor eller inspektør efter *skriftlig* anmodning, der bør fremsendes i god tid. Ekstra frihed i forbindelse med ferier og fridage gives principielt ikke. Skolen venter, at man aldrig begærer frihed, medmindre det er strengt nødvendigt.
- 5) Efter forsømmelse på grund af sygdom må *skriftlig* meddelelse fra hjemmet om forsømmelsens årsag og varighed medbringes, efter epidemiske sygdomme meddelelse fra lægen, hvem det ifølge ministeriets meddelelse af 15. marts 1916 påhviler, når der konstateres smitsom sygdom i et hjem, der har skolesøgende børn, at underrette disses skole.
- 6) Ingen elev må forlade skolen i skoletiden uden rektors, inspektors eller (i frikvartererne) pladsinspektørens tilladelse.
- 7) Alt skolemateriel skal være tydeligt mærket med navn.
- 8) Fritagelse for gymnastik, boldspil eller badning kan af hensyn til en elevs helbred gives efter *skriftligt* ønske fra hjemmet, dog ikke ud over en uge ad gangen. Længere fritagelse kan ifølge ministeriel bekendtgørelse kun gives efter *lægeattest* på særlig blanket, der fås udleveret på skolen.
- 9) Kun elever, der har fået »cyklemærke«, må cykle til skole. Cyklerne skal anbringes på de anviste pladser og være aflåsede. Skolen påtager sig intet ansvar.
- 10) Forsætlig eller tankeløs beskadigelse af skolens materiel og inventar vil blive forlangt erstattet. Enhver beskadigelse skal straks meddeles.
- 11) Eleverne er efter tur ordensdukse. Ordensduksen skal være på skolen 5 minutter før skoletid og må ikke forlade den, før nøglerne er afleveret.

Aabenraa statsskole

Rektor træffes som regel skoledage (undtagen tirsdag og lørdag)
kl. 12,15—13.

<i>Telefoner:</i> Rektor	Aabenraa	2311
Lærerværelset (kl. 8—14)	»	2611
Inspektør privat	»	2811
Regnskabsfører privat	»	2569
Pedellen (efter kl. 14)	»	2611

Bankkonto: Den Nordslesvigske Folkebank.

Postgirokonto: Nr. 43440.